

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Josipa Grgurić

**RASPON I POSLJEDICE IZVANSTUDIJSKIH INTERESA
BUDUĆIH UČITELJA**

DIPLOMSKI RAD

Osijek, 2019.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU FAKULTET ZA
ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni učiteljski studij

**RASPON I POSLJEDICE IZVANSTUDIJSKIH INTERESA
BUDUĆIH UČITELJA**

DIPLOMSKI RAD

Predmet: Psihologija obrazovanja

Mentor: doc. dr. sc. Željko Rački

Studentica: Josipa Grgurić

Matični broj: 2840

Modul: C modul

Osijek, rujan, 2019.

SAŽETAK

Cilj je istraživanja bio ispitati izvanstudijske interese studenata Učiteljskog studija, tj. istražiti raspon izvanstudijskih interesa budućih učitelja i njihove implicirane posljedice na buduću učiteljsku praksu. Izvanstudijski interesi studenata važan su pokazatelj dodatnih nastavnih sadržaja koje će kao učitelji podučavati svoje učenike. U radu se razmatraju izvanstudijski interesi studenata, samoprocjene osobne kompetentnosti u poučavanju svih područja kurikuluma te samoprocjena profesionalnih interesa. Postavlja se pitanje važnosti dobre organizacije te kvalitetnog i smislenog korištenja vlastitog slobodnog vremena. Uviđajući značaj slobodnog vremena suvremenog čovjeka, nameće se pitanje kako mladi ljudi – budući učitelji organiziraju svoje slobodno vrijeme, kojim ga aktivnostima ispunjavaju ili žele ispunjavati? Razmišljaju li o aktivnostima slobodnog vremena kao jednom od putova izražavanja i razvijanja kreativnosti, jednom od oblika bogaćenja svoje osobnosti? Postavljena pitanja dodatno dobivaju na važnosti činjenicom da je riječ o studentima učiteljskog fakulteta, dakle o budućim organizatorima slobodnovremenskih aktivnosti. Na temelju dobivenih rezultata može se zaključiti da su rezultati o vokacijskim preferencijama u skladu s očekivanjima, te da se studenti najkompetentnijima procjenjuju za poučavanje vokacijskim preferencijama sukladnoga društveno-humanističkog područja kurikuluma.

Ključne riječi: studenti učiteljskog studija, slobodno vrijeme, vokacijski interesi

SUMMARY

The aim of this study was to examine the extracurricular interests of students of Faculty of Education, i.e., to explore the range of extracurricular interests of future teachers and their implications for future teaching practice. Extracurricular student interests are an important indicator of the additional teaching content that teachers will teach their students. This paper examines students' extra-curricular interests, general teaching competencies in all curriculum areas, and self-assessment of professional interests. It investigates into the importance of good organization; and quality and meaningful use of one's free time. Recognizing the importance of leisure time of the modern man, the question arises as to how young people - students organize their leisure time, what activities do they fulfill or wish to fulfill? Do they think of leisure activities as one of the ways of expressing and developing creativity, a form of enriching one's personality? The questions raised are further accentuated by the fact that these are students of the teaching faculty, that is, future organizers of leisure activities. Based on the results obtained, it can be concluded that the results of the vocational preferences are in line with expectations and that they enjoy and see themselves most competent in teaching the social sciences.

Keywords: Students of Teacher Studies, Leisure Time, Vocational interests

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. SLOBODNO VRIJEME I IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI	3
2.1. Fenomen slobodnoga vremena	3
2.2. Povijesni aspekt slobodnoga vremena	5
2.3. Obilježja slobodnoga vremena u suvremenom svijetu	6
2.4. Slobodno vrijeme djece i mladih	7
2.5. Izvannastavne aktivnosti učenika	8
3. PEDAGOŠKE KOMPETENCIJE SUVREMENOG UČITELJA	10
3.1. Teorijska određenja kompetencija	10
3.2. Učitelj kao voditelj izvannastavnih aktivnosti	11
4. CILJ ISTRAŽIVANJA	13
5. METODA	14
5.1. Sudionici istraživanja	14
5.2. Instrument i postupak prikupljanja podataka	16
6. REZULTATI	18
6.1. Skupni samoprocijenjeni vokacijski interesi studenata u skladu su sa upisanim učiteljskim studijem i budućim učiteljskim pozivom. (RIASEC)	18
6.2. Budući se učitelji procjenjuju jednako kompetentnima za poučavanje i procjenjuju da u jednakoj mjeri uživaju u poučavanju različitih područja kurikuluma.	20
6.3. Studenti učiteljskoga studija, budući učitelji, visoko su motivirani ulagati slobodno vrijeme u osobni profesionalni razvoj.	25
7. RASPRAVA	31
8. ZAKLJUČAK	32
9. POPIS LITERATURE	33
10. PRILOZI	35
10.1. Anketni upitnik za studente	35

1. UVOD

Mogućnosti razvoja osobnosti svakog pojedinca, osobito u vidu kulturnog i stvaralačkog razvoja, svakako jesu mnogobrojne upravo u slobodnome vremenu. Unutar odgojno-obrazovnog sustava, slobodno vrijeme većinom se može provoditi unutar izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti. Kako je jedan od općih ciljeva odgoja usmjerenost na osobni razvoj učenika tako se uočava potreba za kontinuiranim radom da sve ponuđene aktivnosti unutar sustava odgoja i obrazovanja omoguće svakome učeniku prostor za samoaktualizaciju. Odnosno, potrebno je razvijati kulturu slobodnoga vremena pri čemu je uloga učitelja¹ u razrednoj nastavi neminovna. Prethodno navedeno ukazuje na činjenicu da, iako je okosnica odgojno-obrazovnog sustava, nastava ne omogućuje učenicima u potpunosti da ostvare sve svoje mogućnosti i razvojne potrebe, a tako i da se bave onime što je u fokusu njihova interesa.

Ono što će učitelji i učiteljice ponuditi kao sadržaje unutar izvannastavnih aktivnosti² uvelike je povezano s izvanstudijskim interesima, time i aktivnostima, studenata koji su upravo budući učitelji.³ Budući da je u suvremenome svijetu, svijetu dinamičnih promjena, slobodno vrijeme fenomen ključan u permanentnom usavršavanju u bilo kojemu aspektu te da je količina slobodnoga vremena veća nego ikada u povijesti, jasno je da je razvijanje kulture slobodnoga vremena važna odrednica prilikom određivanja ciljeva nastavnog procesa te izvannastavnih aktivnosti. Upravo su učitelji voditelji navedenih aktivnosti te se smatra važnim kontinuirano istraživati interese studenata nastavničkih usmjerenja, a tako i to čime se bave u slobodno vrijeme, kako bi se učinio potpuniji uvid kako navedeno utječe na njihovu buduću praksu kao učitelja. Sukladno prethodno navedenome, cilj ovoga rad jest stvaranje uvida u načine i oblike provođenja slobodnoga vremena budućih učitelja zbog postojećih ukaza da slobodno vrijeme tijekom studiranja itekako utječe na praksu tijekom rada u odgojno-obrazovnim ustanovama. Osim toga, ukazat će se na važnost

slobodnoga vremena općenito te na kompetencije i cjeloživotno usavršavanje učitelja u povezanosti s različitim aspektima rada s učenicima, a posebice u oblikovanju sadržaja izvannastavnih aktivnosti.

¹ Pod pojmom *učitelj* smatrat će se djelatnici odgojno-obrazovnog sustava (profesori, nastavnici, učitelji), i muškog i ženskog spola.

² U ovome će radu usmjerenost biti više na izvannastavne nego izvanškolske aktivnosti.

2. SLOBODNO VRIJEME I IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI

2.1. Fenomen slobodnoga vremena

Glavna je odlika slobodnoga vremena upravo slobodan izbor aktivnosti u skladu s mogućnostima, potrebama i interesima osobe (Mlinarević, 2012). Slobodno će vrijeme u ovim razmatranjima biti prikazano sažeto – za potrebe rada. Naime, slobodno vrijeme može se definirati na mnoštvo načina, a pri čemu je najvažnije temeljno polazište, odnosno aspekt kojim se želi ukazati samu važnost toga vremena. Unutar odgoja i obrazovanja smatra se da je upravo slobodno vrijeme „pretpostavka za cjelovit razvoj osobnosti, učenje i obrazovanje, a istovremeno je i prevencija oblika poremećaja u ponašanju“ (Mlinarević, 2012: 15). Odnosno, slobodno se vrijeme, u kontekstu izvannastavnih aktivnosti smatra značajnim kao ključan „čimbenik odgoja i obrazovanja“ (Mlinarević, 2012: 15) tijekom odrastanja i sazrijevanja u svakome smislu s općim ciljem dovođenja pojedinca do razine samoaktualizacije.⁴ Tako se slobodno vrijeme po svojoj prirodi određuje kao vrijeme koje „u svojoj teoriji, svojem kategorijalnom aparatu i svojoj praksi može odrediti kao ukupnost vremena, stanja, aktivnosti koje nisu uvjetovane biološkom, socijalnom i profesionalnom nužnošću“ (Previšić, 2000: 405). Vidulin-Orbanić napominje da je slobodno vrijeme determinirano društvenim položajem mladih, njegovim cjelokupnim životnim iskustvom te izgrađenim navikama, zatim njegovim individualnim potrebama i mogućnostima koje mu pruža društvena sredina (Vidulin-Orbanić, 2008: 21).

Suvremenome je čovjeku, koji živi u vremenu naglih i brzih promjena te je pod stalnim djelovanjima globalizacije u različitim aspektima, slobodno vrijeme iznimno važno. Smatra se da je slobodno vrijeme neophodno životu čovjeka, a djelovanje u tome vremenu značajno koliko za pojedinca toliko i za čitavu civilizaciju (Mlinarević, 2012; Bertić, Rajić, Šiljković, 2007; Farkaš, 2014). Preciznije, načini provođenja slobodnoga vremena smatraju se jednim od čimbenika kojim se određuje kvaliteta čovjekove egzistencije (Farkaš, 2014; Mlinarević, Miliša i Proroković, 2007).

⁴ Termin samoaktualizacija odnosi se na „stupanj osobne emancipacije, osobnih postignuća i zadovoljstva osobnog stvaranja“ (Martinčević, 2010: 21).

Svakako je potrebno ukazati na distinkciju između slobodnoga vremena i dokolice. Dokolicom se smatra onaj dio slobodnoga vremena koji obuhvaća društveno neprihvatljiva ponašanja te nije usmjeren na odmor ili osobni razvoj (Arbunić, 2004; Polić, 2003).

Unutar sociologije, slobodno se vrijeme promatra kao višeznačna kategorija i totalni društveni fenomen (Farkaš, 2014), a definira se kao niza aktivnosti u kojima pojedinac prema vlastitom nahodjenju radi što želi. Naravno, navedeno određenje postavljeno je iznimno široko te se užim vidovima te određenjima bavi sociologija slobodnoga vremena razmatrajući taj fenomen kroz poglede društava te istražujući utjecaje društava na isti.

Budući da postoje mnogobrojna gledišta na ovaj fenomen, kako je istaknuto, neće svi biti prikazani. Svakako važno gledište, poimanje i definiranje jest ono koje nudi pedagogija koja u svojoj razgranatosti također sadrži i pedagogiju slobodnoga vremena. U *Pedagoškoj enciklopediji* navodi se da „slobodno vrijeme označava vrijeme koje pojedinac ispunjava i oblikuje prema vlastitim željama, bez bilo koje vrste obveze i nužde. To je dio života svakog čovjeka, postoji svakog dana i u svakoj sredini, ali je i različito s obzirom na dob, spol, zanimanje, mjesto boravka, razvijenost sredine, stupanj interesa, ciljeve društvenog uređenja i njegove mogućnosti. Ono je sastavni dio čovjekove aktivnosti, vrijeme izvan svih profesionalnih, porodičnih i društvenih obveza u kojemu pojedinac po svojoj volji odabire sadržaje aktivnosti odmora, razonode i stvaralaštva (*Pedagoška enciklopedija* 2, 1989: 353).

Stoga, može se zaključiti da je slobodno vrijeme „jedan od „nužnih uvjeta“ za razvoj ličnosti i imperativ vremena u kojemu je cjeloživotno obrazovanje izvjesna činjenica koja omogućava pojedincu da se tijekom razvoja suoči sa svim onim čimbenicima koji su izvan njegove moći i kontrole, ali i onima koji ga čine sretnim i kompetentnim“ (Mlinarević, 2012: 18).

Potrebno je, da osnovne škole, učenicima nude najrazličitije mogućnosti i sadržaje kako bi zaista mogli raditi na što potpunijem razvoju osobnosti učenika te uviđati postojanje različitih mogućnosti i perspektiva općenito na svakoj razini življenja. Navedeno se jasno očituje i u članku 35. *Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi* (NN 68/18) gdje se navodi da se navedene aktivnosti organiziraju kako bi potrebe i interesi svakoga učenika bili zadovoljeni te se planiraju školskim kurikulumom te godišnjim planom i programom neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti školskih ustanova. Tako se uviđa kako zadaće učitelja nisu samo u prenošenju znanja već se one u mnogočemu očituju putem odgojnih

komponenti kao što su organiziranje vlastitoga vremena te samostalno snalaženje (Radeka, 2007).

Uloga učitelja ključna je u mnogobrojnim aspektima razvoja osobnosti pojedinca i nije usmjerena samo na komunikaciju učitelj – učenik, već učitelj mora surađivati i komunicirati i s roditeljima, zajednicom i sl. U ovom istraživanju prikazuje se samo pristup sudionika vlastitome vremenu te odabiru aktivnosti i sadržaja slobodnoga vremena⁵.

2.2. Povijesni aspekt slobodnoga vremena

Slobodno vrijeme nije svojstveno samo današnjoj civilizaciji, već se radi o fenomenu koji se tijekom povijesti manifestirao, a tako i imao vrijednost, na najrazličitije načine sukladno vrijednosnom sustavu i ciljevima određenih epoha te društava u svojim različitostima.

Pođe li se od vremena prvobitnih zajednica (plemena i rodova), antropolozi i arheolozi zaključuju da se pomak dogodio neolitskom revolucijom koja je omogućila čovjeku nenomadsko življenje prelaskom na sjedilački način života. Upravo tada zajednice imaju više vremena za održavanje kultova, inicijaciju te razvoj tradicija i običaja, a što su svakako činili u slobodno vrijeme (Mlinarević, 2012; Livazović, 2018).

Daljnijim razvojem javljaju se civilizacije prvih pisama, a tako i grčka i rimska civilizacija. Potonje su svakako i dan danas poznate po filozofskim razmatranjima svih mogućih aspekata čovjeka, a time i slobodnoga vremena. Upravo unutar ovih civilizacija slobodno se vrijeme smatralo višim oblikom života, tj. mogućnošću slobodnih ljudi (nerobova) da uživaju sve moguće blagodati svijeta te promišljaju tajne čovjeka (Mlinarević, 2012).

U razdoblju srednjega vijeka te dominantnog feudalnog tipa društvenog uređenja, slobodno vrijeme se počinje razmatrati sasvim suprotno nego u doba antike. Naime, u razdoblju srednjega vijeka askeza kao način života smatrana je najvećim mogućim dostignućem pa je tako slobodno vrijeme smatrano samo vremenom u kojemu bi se čovjek mogao okrenuti zlu (Livazović, 2018).

⁵ U ovom istraživanju izostavlja se uloga drugih dionika odgoja; roditelj, prijatelj, društva općenito te svih drugih čimbenika utjecaja.

Razdoblje humanizma i renesanse donijelo je nove poglede na slobodno vrijeme, no svakako je ono i dalje bilo povlastica viših slojeva društva kada je slobodno vrijeme bilo rezervirano za aktivan odmor, učenje i što više stvaralaštva (Mlinarević, 2012).

Snažnim gospodarskim zamahom koji su donijele prva i druga industrijska revolucija dolazi do jačanja građanske klase pa se izjednačavaju društveni slojevi. Izjednačavanjem slojeva društva i manjim brojem sati rada (zbog mnogih poslova koje su sada izvršavali sami strojevi) polako se dolazi do toga da raste količina slobodnoga vremena za sve slojeve društva. Nastankom i jačanjem sindikata uvode se određenja o broju sati rada te odmora čime je slobodno vrijeme itekako bilo zajamčeno (Mlinarević, 2012).

U 20. se stoljeću počinje i istraživati slobodno vrijeme u raznim aspektima te su tijekom čitavoga stoljeća znanstvenici različitih usmjerenja i iz različitih država radili na tumačenjima rada i slobodnoga vremena pridajući sve veću važnost slobodnome vremenu. Tako se uočilo da je u vremenu industrijske revolucije slobodno vrijeme većinom bilo namijenjeno rekuperaciji od rada, a od kraja 19. i početka 20. stoljeća sve je više služilo kompenzaciji u smislu da čovjek u tome vremenu radi na različitim razinama osobnosti, obrazovanja i/ili usavršavanju raznih vještina. Kako se od 1970-ih godina društva počinju bazirati na ostvarenje čim više potrošnje, uočava se kako je potrošnja već tada bila dominantan faktor slobodnoga vremena. Osim potrošnje, na organizaciju i sadržaje slobodnoga vremena počinju sve jače utjecati i mediji. Krajem 20. i početkom 21. stoljeća, a može se reći i dan danas, slobodno je vrijeme u stalnome povećanju po svojoj količini. Naime, čovjek su danas informacije mnogo dostupnije, a prometna povezanost najkraća je ikada u vremenskom smislu pa samim time ima mnogo više vremena baviti se različitim drugim stvarima. Razvojem čovječanstva slobodno vrijeme se sve više povezuje s odgojno-obrazovnim sustavom, kao i svim drugim sustavima društava (Livazović, 2018; Mlinarević, 2012).

2.3. Obilježja slobodnoga vremena u suvremenom svijetu

Temeljno obilježje suvremenoga svijeta, a tako i društava, jesu dinamičnost te konstantne promjene. Svakodnevno raste broj znanstvenih otkrića te tehničkih i tehnoloških inovacija pa je samim time ubrzan razvoj neizbježan. Svaka nagla promjena itekako utječe na društva u cjelini, a posebno na pojedinca koji se uslijed svega toga treba prilagoditi. Upravo brzim razvojem i otvaranjem sve većeg broja mogućnosti u različitim aspektima življenja,

otvaraju se i sve brojnije mogućnosti provođenja slobodnoga vremena. Potrebno je stalno pratiti promjene i napredovanja, a isto tako prihvatiti nužnost cjeloživotnoga učenja i usavršavanja u svim područjima. Iako su promjene brojne i brze, u slobodnome vremenu većina se ljudi odlučuje na manje tjelesnih aktivnosti (konzumizam) te se odlučuje na potrošnju i kupnju određenih materijalnih simbola (konzumerizam) što i jesu najvažnije odlike potrošačke kulture za koju se može, praktički, reći da je zajednička svim postojećim društvima (Mlinarević, 2012).

2.4. Slobodno vrijeme djece i mladih

„Cilj slobodnog vremena je osposobiti djecu, mlade i odrasle da kulturno i pedagoški svrhovito provode svoje slobodno vrijeme“ (Mlinarević, 2012). Stoga, uviđa se potreba da se vrijeme oslobođeno od školskih obveza smisleno oblikuje te da je ono strukturirano. Slobodno vrijeme tako svakako može biti vrijeme za bavljenje hobijima, uvježbavanje vještina, učenje u neformalnom okruženju, putovanje, istraživanje na različite načine, a svakako može biti vrijeme za samoaktualizaciju kako je već i naglašeno. Upravo kroz aktivnosti slobodnoga vremena pojedinac može otkrivati sebe i druge, a isto tako i oblikovati životni stil. Upravo zbog dinamičnosti te konstantne promjene suvremenog načina života oblikovanje slobodnoga vremena djece i mladih postaje najveći izazov. Aktivnosti slobodnoga vremena pripadaju odgoju te se može reći da razvoj osobnosti u slobodnome vremenu pripada odgajanju u širem smislu (Mlinarević, 2012). Slobodno, ali osmišljeno vrijeme čine život smislenim i raznovrsnim, organiziranim i kreativnim. Mladi tako razvijaju svoju individualnost primjerenim programima, amaterski upoznaju znanstveno-tehničke-umjetničke-športske sadržaje i aktivnosti (Vidulin-Orbanić, 2008: 21).

„Ključno je razvijanje kulture slobodnoga vremena u odgoju i obrazovanju kao informacije i znanja; motiviranosti i pozitivnoga stava o tomu; aktivnoga uključivanja djece i mladih te njihova sudjelovanja u pojedinim kulturnim sadržajima slobodnoga vremena. U današnjoj poplavi mnogobrojnih ponuda, utjecaja i izazova tijekom slobodnoga vremena važno je pitanje njegova svakodnevnog odgojnog djelovanja“ (Mlinarević, 2012: 41). Sukladno navedenome, uviđa se neodvojivost utjecaja sadržaja i strukturiranosti izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti na učeničke odabire i nastojanja u napredovanju u različitim aspektima budući da je upravo škola i dalje najvažniji čimbenik odgoja i obrazovanja (uz opstojnost i povezanosti sa svim drugim čimbenicima). Uvidom u znanstvenu i stručnu relevantnu literaturu

zaključuje se da se ovaj aspekt odgojno-obrazovnog sustava istražuje rijetko, a raznovrsnost sadržaja i mogućnosti uvelike su pod utjecajem materijalnih i kadrovskih uvjeta u školama.

2.5. Izvannastavne aktivnosti učenika

Općenito, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti formalizirane su sredinom prošloga stoljeća, iako su se i prije toga pojavljivali oblici aktivnosti koje se mogu nazvati slobodnovremenskim (Bertić, Rajić, Šiljković, 2007). Svrha izvannastavnih aktivnosti svakako jest poticati svakog učenika na razvoj vještina, stjecanje znanja, stvaranje različitim metodama, a sve prema individualnim interesima i sposobnostima čime se osigurava lakše ostvarivanje koraka ka samoaktualizaciji što u redovnoj nastavi često nije moguće. Upravo putem izvannastavnih aktivnosti učenici mogu razvijati različite kompetencije, a koje su po specifičnostima važne za daljnji život učenika potrebne za samostalno i cjeloživotno učenje te razvoj različitih oblika inteligencije (Bertić, Rajić, Šiljković, 2007). Odnosno, „izvannastavne aktivnosti bitna su odrednica organiziranog slobodnog vremena u kojemu učenici samostalno uče i ostvaruju svoje specifične sposobnosti, ali i utječu na razvoj komunikacijskih i socijalnih vještina. Izvannastavne aktivnosti predstavljaju odgojno planirane djelatnosti koje omogućavaju svestrano potvrđivanje učenikove osobnosti, a nastavniku daju mogućnost proširenoga obrazovnog utjecaja“ (Mlinarević, 2012: 74) Općenito, izvannastavne aktivnosti jesu važne jer su sadržajima bliže potrebama i željama učenika, a otvorenošću omogućuju dogradnju raznih aspekata osobnosti učenika (Mlinarević, 2012). Ukratko, izvannastavne aktivnosti mogu se definirati, kao „različiti organizacijski oblici okupljanja učenika u slobodno izvannastavno vrijeme u školama, koji imaju pretežno kulturno-umjetničko, športsko, tehničko, rekreacijsko, i znanstveno (obrazovno) obilježje“ (Šiljković, Rajić, Bertić, 2007: 137).

Važna značajka izvannastavnih aktivnosti jest to što se one ne ocjenjuju što smanjuje razinu stresa učenika te se učenik odlučuje na određene aktivnosti ne zato što mora, već zato što kroz njih može više saznati o nečemu što ga zanima ili uvježbavati određene vještine i slično (Martinčević, 2010). Valja podsjetiti da su izvannastavne aktivnosti važne u oblikovanju kulture svake škole te su mjesto i vrijeme za povezivanje učenika s drugim učenicima s kojima nema toliko prilike surađivati. Također, iako izvannastavne aktivnosti jesu pokazatelji spretnosti, organiziranosti i socijalne inteligencije učitelja, one jesu prostor i vrijeme kada učitelj može (i mora) više biti promatrač te dopustiti elastičnu strukturu aktivnosti kako bi

uvijek bile najviše moguće prilagođene interesima i mogućnostima učenika u svakome smislu. Izvannastavne aktivnosti svakako pružaju širok spektar mogućnosti na koje se ukazuje unutar čitavoga ovoga rada, a jedna od njih jest i mogućnost obogaćivanja školskog kurikuluma pa i u vidu unošenja odrednica alternativnih škola (Jurčić, 2006; Martinčević, 2010).

Osim svega navedenoga, važna odrednica izvannastavnih aktivnost jest da se one organiziraju za sve učenike što stvara uvjete za promicanje kulturne raznolikosti. Sadržajima i oblicima rada unutar izvannastavnih aktivnosti omogućuje se povezivanje svih učenika bez obzira na školski uspjeh te mogućnosti jer se navedene aktivnosti organiziraju i za učenike prosječnih sposobnosti, a tako i za one nadarene te za one s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama čime se razvija i socijalna osjetljivost te unose više životnih sadržaja u život i kulturu škole (Mlinarević, 2012).

„Učenici u izvannastavnim aktivnostima uživaju sva osnovna ljudska prava i slobode, a njihov se angažman osjeća u velikoj mjeri. Oni se organiziraju i samoorganiziraju u odgojno-obrazovne skupine, timove i druge asocijacije te donose važne odluke o svome životu i radu škole“ (Mlinarević, Brust Nemet, 2012: 189).

3. PEDAGOŠKE KOMPETENCIJE SUVREMENOG UČITELJA

Mnogo je definicija i određenja pojma kompetencija, a tako je mnogo i shvaćanja pedagoških kompetencija suvremenog učitelja. Izvorno, riječ kompetencija dolazi iz latinskoga jezika unutar kojega se riječju *competentia* označavala mjerodavnost; sposobnost nekoga da nešto ocjenjuje/sudi.

3.1. Teorijska određenja kompetencija

Kompetencije se mogu definirati kao „kombinaciju znanja, vještina, stajališta, osobnih karakteristika koje omogućuju pojedincu aktivno sudjelovanje u nekoj situaciji te analiziranje i interpretiranje te situacije“ (Hrvačić, 2007, prema Jurčić, 2012: 15). Kompetentnost se određuje kao „sposobnost učinkovitoga djelovanja u brojnim situacijama, temelji se na stečenom znanju, ali nije ograničena tim znanjem (Perrenoud, 2002, prema Jurčić, 2012: 15). Stoga, kompetencije učitelja odnose se stručnost koju priznaju oni s kojima učitelji rade (učenici, roditelji, stručni suradnici itd.), a temelji su joj znanja, sposobnosti te vrijednosti (Jurčić, 2012). Nacionalni kurikulum predstavlja posebno važan dio sustava odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske. Kurikulum je osmišljen, sustavan i skladno uređen način reguliranja, planiranja, izvedbe i vrednovanja odgojno-obrazovnoga procesa, koji može biti određen na različitim razinama, na razini cjelokupnoga sustava odgoja i obrazovanja, na razini pojedinih njegovih dijelova, na razini odgojno-obrazovne ustanove i na razini pojedinca. Primjena Nacionalnog kurikulumu predstavlja složen proces koji podrazumijeva trajno vrjednovanje i samovrjednovanje odgojno-obrazovnoga tijeka onih koji uče i onih koji poučavaju te stalnu povezanost obrazovne politike sa znanošću i odgojno-obrazovnom praksom. Nacionalni okvirni kurikulum navodi sljedeće kompetencije kao osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno obrazovanje: komunikacija na materinskom jeziku, komunikacija na stranim jezicima, matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalna kompetencija, učiti kako učiti, socijalna i građanska kompetencija, inicijativnost i poduzetnost, kulturna svijest i izražavanje.

Što se tiče ljudskoga rada i djelovanja, za svako od njih potreba je kompetencija, a o složenosti ovisi i razina potrebnih kompetencija. Posao učitelja u mnogobrojnim je aspektima iznimno zahtjevan što znači da iziskuje mnoge kompetencije koje je potrebno kontinuirano

usavršavati. Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja čine sljedeće kompetencije: osobna, predmetna, komunikacijska, emocionalna, socijalna, interkulturalna, didaktičko – metodička, refleksivna, građanska i sl. (Jurčić, 2012: 16)

Preciznije, kompetentnost učitelja razvija se „dinamičkim integriranjem znanja, sposobnosti i vrijednosti. Znanja se odnose „poznavanje didaktičke teorije kao sustavne veze didaktike, teorije kurikuluma i teorije škole, školske organizacije, školskoga i razrednoga menadžmenta, socijalizacije školskoga života, školskoga i razrednog ozračja, kulture škole, odgojne djelatnosti škole, obitelji i slično“ (Jurčić, 2012: 16-17). Sposobnosti se odnose na „praktičnu primjenu teorije i koncepcija pedagojske znanosti, posebice teorijskog sklopa didaktike i metodike, školske, obiteljske, diferencijalne pedagogije, pedagogije slobodnoga vremena, njezinih susjednih znanosti: psihologije, filozofije, sociologije, povijesti, ekonomije, medicine“ (Jurčić, 2012: 17). Osim toga, sposobnosti se očituju i razvijaju prilikom izgradnje kurikuluma, vođenjem nastavnoga sata, analiziranjem i vrednovanjem nastavnog procesa, uvođenje inovacija, korištenje tehnike, odabir prikladnoga pedagoškoga ponašanja, poticanje socijalne i interkulturalne osjetljivosti učenika, upravljanje vlastitim emocijama te suradnja s učenicima, roditeljima i svim ostalim dionicima odgojno-obrazovnog sustava (Jurčić, 2012). Vrijednosti su važne budući da su poveznica znanja i sposobnosti jer svojom opstojnošću čine „integralni elemente načina opažanja i življenja s drugima u društvenom kontekstu zbornice i razrednog odjela bilo da je riječ o odgojno-obrazovnom radu shvaćenom u njegovoj cjelovitosti i specifičnosti ili o percipiranju samoga sebe u učiteljskoj ulozi“ (Jurčić, 2012: 17).

Općenito, kompetencije učitelja određuju se kroz pet sljedećih područja (Jurčić, 2012: 19):

1. područje metodologije izgradnje kurikuluma nastave,
2. područje organizacije i vođenja odgojno-obrazovnoga procesa;
3. područje utvrđivanja učenikova postignuća u školi;
4. područje oblikovanja razrednog ozračja;
5. područje odgojnog partnerstva s roditeljima.

Treba istaknuti da je u suvremenom svijetu potrebno biti u korak s napredovanjem tehnologije koja se uvodi i koristi u nastavi. Pri tome se ističe kompetentnost u području IKT-a (informacijsko-komunikacijske tehnologije) koje su nejednako usvojene u nastavničkoj populaciji. Također, u zadnje se vrijeme javlja potreba za razvojem kompetencija učitelja prema odgoju i obrazovanju za održivi razvoj (Vrkić Dimić, 2013). „Prvo, u današnje vrijeme, na

individualnoj razini, neupitna je nužnost postojanja razvijenih vještina informatičke i informacijske pismenosti. Međutim, te su vještine usko povezane sa sustavom širih kompetencija (komunikacijske kompetencije, kompetencije za timski rad i suradnju, kreativno i kritičko mišljenje, rješavanje problema, mrežno povezivanje, kompetencije za profesionalno cjeloživotno učenje i sl.). Kako kompetencije predstavljaju dinamičan fenomen koji je u zavisnosti od konkretnih uvjeta individualnog, socijalnog te materijalnog konteksta, ali i vremena, potrebno je kontinuirano promišljati o kompetencijama nužnima za život u 21. stoljeću. Drugo, u skladu s identificiranim nužnim kompetencijama neophodno je osmisлити i realizirati kvalitativno drugačije temeljno i permanentno nastavničko obrazovanje. Treće, kao rezultat svega navedenog, nužno dolazi do transformacije procesa nastavnog učenja i poučavanja“ (Vrkić Dimić, 2013: 10).

Vidljivo je da u suvremenom svijetu na dnevnoj bazi dolazi do inovacija i napretka kako tehnologije tako i društva u cijelosti. Kako bi djeca i mladi bili spremni za suočavanje s izazovima koje nosi moderno društvo potrebno je kontinuirano stjecati i usavršavati kompetencije cjelokupnog nastavničkog kadra. Odnosno, potrebno je permanentno se usavršavati. Na prethodno navedeno odnosi se pojam cjeloživotnog obrazovanja, odnosno cjeloživotnog učenja koje se pojavljuje u Engleskoj u dvadesetim godina prošlog stoljeća. Cjeloživotnim se učenjem želi naglasiti potreba premještanja težišta s učitelja i sadržaja učenja i poučavanja na osobu koja uči. Ono ne zamjenjuje tradicionalno školovanje, nego se radi o mnogo fleksibilnijem sustavu učenja koji omogućuje cjeloživotno stjecanje i razvijanje kompetencija potrebne čovjeku za život u suvremenome svijetu (Pastuović, 2008).

3.2. Učitelj kao voditelj izvannastavnih aktivnosti

„Temeljna zadaća voditelja pojedinih aktivnosti slobodnoga vremena (u školama, klubovima, domovima, udrugama, volonterskim centrima, turističkim djelatnostima i sl.) su i briga o osposobljavanju stručnih i kompetentnih kadrova te oblikovanje didaktike/metodike slobodnoga vremena“ (Mlinarević, 2012: 39). Kako učitelj ima značajnu ulogu (što je već naglašeno) u osposobljavanju učenika „samostalan rad i aktivno stjecanje znanja u suvremenoj školi“ (Mlinarević, Brust Nemet, 2012: 202). Upravo odrednice suvremenog odgojno-obrazovnog sustava, a tako i škole, temelje se na zahtjevima da učenici samostalno rade i istražuju pa tako dolaze do rješenja, a što i jest najčešći oblik rada u izvannastavnim

aktivnostima. Upravo je neminovna voditeljska uloga učitelja koji tako učenicima (Mlinarević, Brust Nemet, 2012: 202):

- oblikuje problemske zadatke;
- prati učenikovu aktivnost i blagovremeno pruža potrebnu pomoć koja mora biti pružena na prirodan, logičan i nenametljiv način;
- organizira sustav postupaka u cilju utvrđivanja i procjenjivanja učinka učeničke aktivnosti;
- osigurava stimulativno odgojno-obrazovno ozračje za uspješan rad i drugo.

U nastavi je učitelj poučavatelj i menadžer, organizator i evaluator, no u izvannastavnim aktivnostima on je pokretač aktivnosti, a kasnije partner u istima te pedagoški voditelj (Mlinarević, Brust Nemet, 2012). Da je učitelj pedagoški voditelj znači da „mu je glavni cilj pripremanje poticajnog okruženja, poticanje, savjetovanje i usmjeravanje učenika. Voditelj izvannastavne aktivnosti je kompetentan profesionalac koji usmjerava odgojno-obrazovni rad k učenicima u dvosmjernoj i prihvaćajućoj komunikaciji koja stvaralački potiče i ohrabruje djecu u pojedinoj odgojno-obrazovnoj skupini“ (Mlinarević, Brust Nemet, 2012: 204).

Važnim se smatra naglasiti da nikako ne treba zaboraviti da se izvannastavne aktivnosti organiziraju i održavaju zbog interesa i potreba učenika u bilo kojemu aspektu razvoja, a ne da se iste organiziraju kako bi učitelj izvodio dostatan broj sati i slično. Upravo je bit stvoriti ozračje koje će biti opuštajuće te na opću korist svakome od učenika. Dakako, mnogobrojni aspekti izvannastavnih aktivnosti ovise o samome obrazovanju nastavnika, upućenosti u različite programe odgoja i obrazovanja, aktivnostima i interesima u trenutku rada, ali i tijekom studiranja. Općenito govoreći, uviđa se da je stav učitelja o slobodnome vremenu važan prilikom pomoći učenicima oko oblikovanja njihova vlastitog slobodnog vremena.

Osim što će se istraživačkim diplomskim radom ispitati sadržaj studentskih vokalcijskih izvanstudijskih interesa te sukladnost tih interesa sa obveznim kurikularnim područjima poučavanja u razrednoj nastavi osnovnih škola.

4. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj je istraživanja bio ispitati izvanstudijske interese studenata Učiteljskog studija, tj. istražiti raspon izvanstudijskih interesa budućih učitelja i njihove implicirane posljedice na buduću učiteljsku praksu.

Pretpostavke

1. Skupni samoprocijenjeni vokacijski interesi studenata u skladu su sa upisanim učiteljskim studijem i budućim učiteljskim pozivom.
2. Budući se učitelji procjenjuju jednako kompetentnima za poučavanje i procjenjuju da u jednakoj mjeri uživaju u poučavanju različitih područja kurikuluma.
3. Studenti učiteljskoga studija, budući učitelji, visoko su motivirani ulagati slobodno vrijeme u osobni profesionalni razvoj.

5. METODA

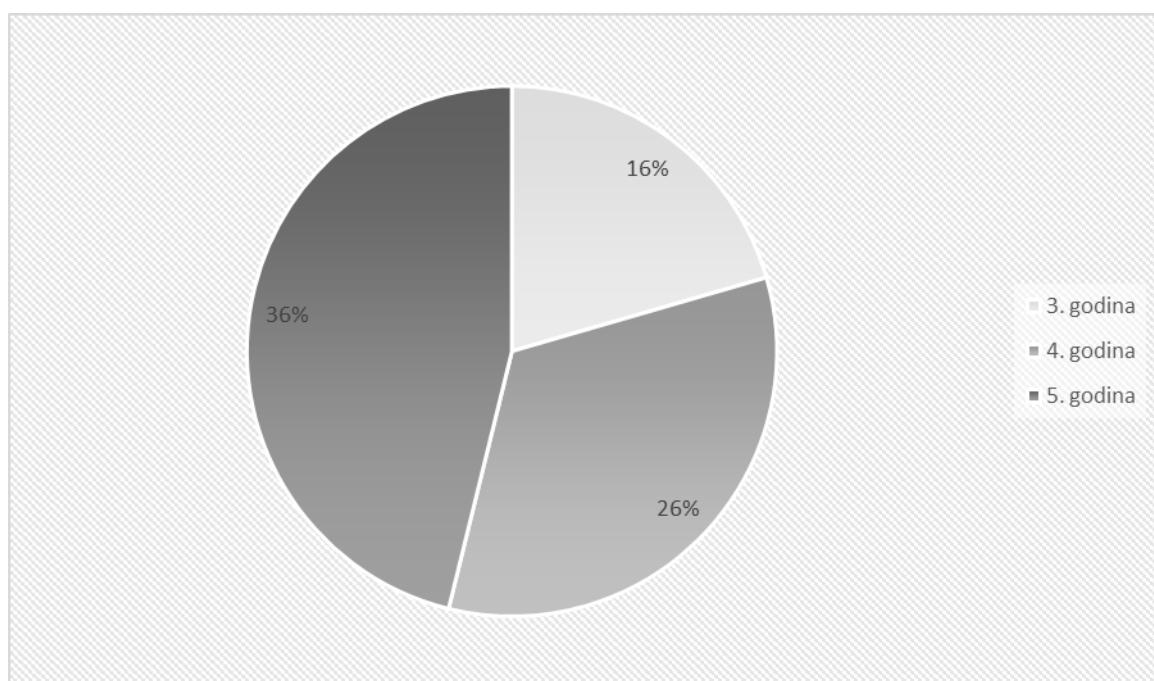
Na sljedećim stranicama opisan je uzorak sudionika istraživanja, primijenjeni instrumenti te postupak mjerenja i planirani postupak obrade rezultata.

5.1. Sudionici istraživanja

U istraživanju su sudjelovali studenti Učiteljskog studija Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku. Sudionici su u istraživanju sudjelovali potpuno dobrovoljno, ispunjavanju upitnika nije prethodilo bilježenje osobnih podataka te je svakom anketnom upitniku dodijeljen jedan broj slučajnim odabirom zbog jednostavnosti stvaranja baze podataka, stoga je anketiranje izvršeno u skladu s etičkim kodeksom. Istraživanje je provedeno u lipnju, srpnju te kolovozu 2019. godine.

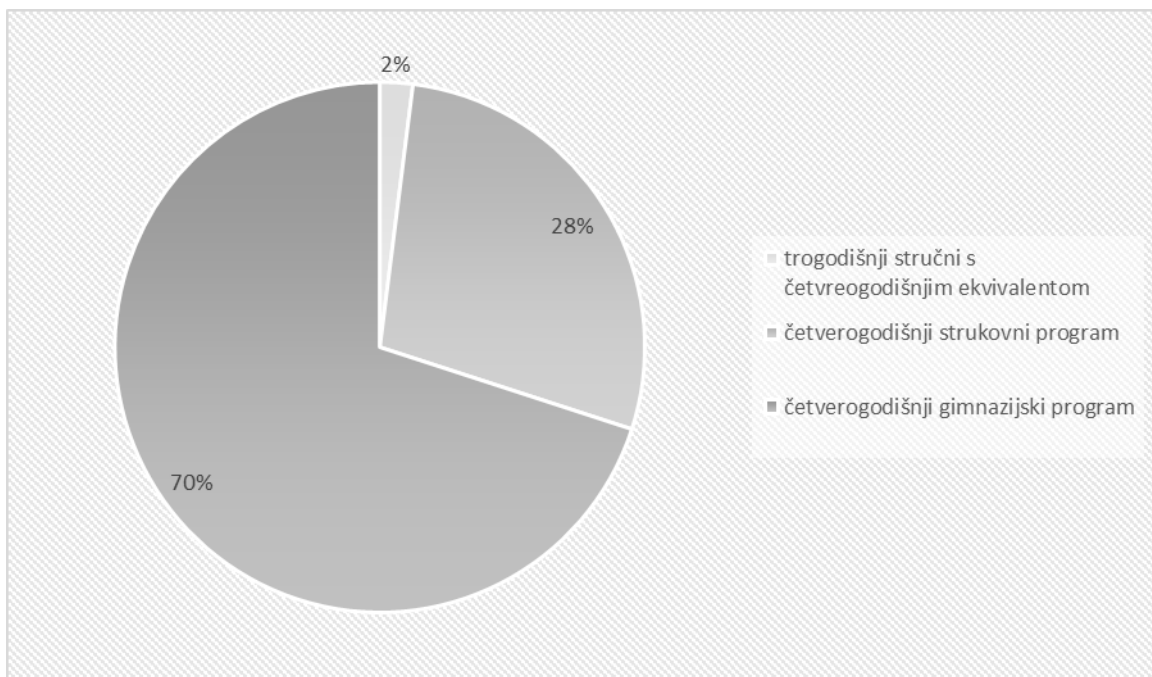
Uzorak čini 50 studenata treće, četvrte i pete godine studija starosti između 21 i 26 godina. Na slici 1. prikazana je brojnost sudionika sukladno godini studija.

Gledajući spolnu zastupljenost, 80 % sudionika odnosno je ženskog spola (40 studentica), a preostalih 20 % (10 studenata) jesu muškog spola.

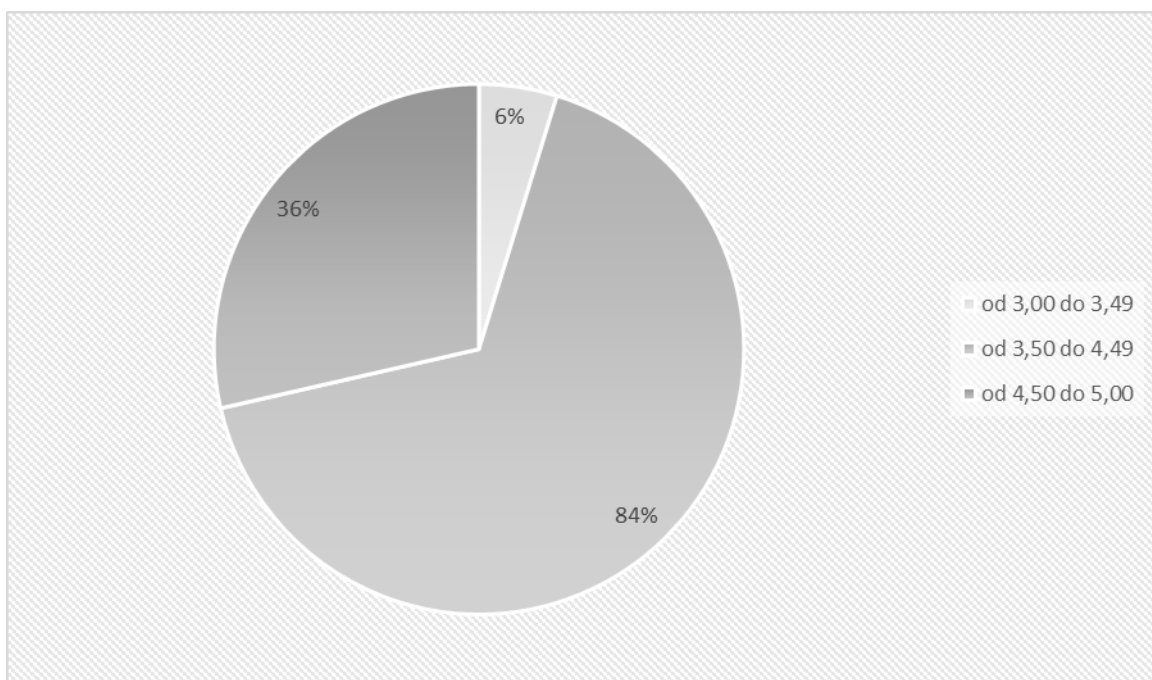

Slika 1. Zastupljenosti sudionika po godinama studija.

Što se tiče prethodnog obrazovanja sudionika, na slici 2. prikazana je zastupljenost srednjoškolskog programa koje su sudionici završili.

Slika 2.: Završeni srednjoškolski program.

Slika 3.: Prosječni dosadašnji ukupni studijski uspjeh studenata.

Prema slici 3. uočava se da većina (84 %) sudionika ima ukupan (u trenutku anketiranja) studijski uspjeh od 3,5 do 4,49. Slijede studenti kojima je dosadašnji ukupni uspjeh od 4,50 do

5,00 (njih 36 %). Najmanji postotak studenata čine oni kojima je dosadašnji ukupni studijski uspjeh od 3,00 do 3,49 i to njih 6 %.

5.2. Instrument i postupak prikupljanja podataka

U istraživanju je korišten za potrebe ovoga istraživanja oblikovani skup pitanja o osnovnim demografskim obilježjima sudionika i drugim pitanjima koja uključuju: opća pitanja o spolu, godini studiranja, završenom srednjoškolskom programu, i skale procjena kompetentnosti i uživanja u poučavanju prema područjima kurikuluma (tehničko i informatičko područje, tjelesno i zdravstveno, matematičko, jezično komunikacijsko, prirodoslovno i umjetničko područje), u skladu sa Nacionalnim okvirnim kurikulumom. Nacionalni okvirni kurikulum predstavlja temeljni dokument koji određuje sve bitne sastavnice odgojno-obrazovnog sustava od predškolske razine pa do završetka srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja.⁶

Upitnik sadrži niz pitanja o stavovima vezanih uz buduće zanimanje, stručno usavršavanje, vlastito slobodno vrijeme, slobodno vrijeme učenika i slično. Upitnik sadrži i skale procjena o sklonostima ka određenim zanimanjima, te pitanja o planovima za bavljenje aktivnostima u skorijoj budućnosti.

Upitnik profesionalnih interesa, UPI-48 (Šverko i Babarović, 2014), korišten u ovom istraživanju, služi kao kratka skala za ispitivanje RIASEC tipologije. UPI-48 je upitnik koji se može primijeniti u grupi i koji je razvijen u istraživačke svrhe. Sudionici koji ispunjavaju UPI-48 na Likertovoj skali od pet stupnjeva ocjenjuju koliko im se svako od navedenih 48 zanimanja sviđa. Rezultat je na svakoj od skala izražen kao aditivna kombinacija podijeljena brojem tvrdnji u skali. Rezultat je sudionika na svakoj skali u rasponu od 1 do 5, pri čemu 1 znači nesviđanje, a 5 visoko sviđanje u skali navedenih zanimanja. Hollandova se skala sastoji od šest profesionalnih interesa, što znači da se u UPI-48 nalazi po osam zanimanja za svaki profesionalni interes posebno: R, Realistički tip (.81), I, Istraživački tip (.80), A, Umjetnički tip (.64), S, Društveni tip (.60), E, Poduzetnički tip (.74), i C, Službenički tip (.79). Temeljem rezultata dobiva se informacija o tome koji je sudionikov profesionalni interes. UPI se može dobiti za svrhe istraživanja na upit od autora skale.

⁶ Nacionalni okvirni kurikulum. Pribavljeno 24. 9. 2019. https://www.azoo.hr/images/stories/dokumenti/Nacionalni_okvirni_kurikulum.pdf?fbclid=IwAR2I9U2h_c1_CQLDu48ehFmyOyFsMni1NuLGc8ppw6CTCkdvCZcSAGEs7GU

Ispitivanje je bilo dobrovoljno, uz prethodnu pisanu suglasnost sudionika sa sudjelovanje u istraživanju, pisanu obavijest o cilju i svrsi istraživanja, te anonimno uz mogućnost odustanka sudionika od istraživanja u bilo kojoj točki sudjelovanja.

Odgovori su sudionika uneseni u bazu podataka te obrađeni pomoću programa Excel, Statistica, i IBM *Statistical Package for the Social Sciences* (SPSS 24.0), a za potrebe ovoga rada korištene su deskriptivne metode analize.

6. REZULTATI

U daljnjem tekstu bit će prikazani rezultati provedenog istraživanja na uzorku prema prethodno navedenim odlikama, a na sljedeći način: 1) skupni samoprocijenjeni vokacijski interesi studenata u skladu su sa upisanim učiteljskim studijem i budućim učiteljskim pozivom, 2) budući se učitelji procjenjuju jednako kompetentnima za poučavanje i procjenjuju da u jednakoj mjeri uživaju u poučavanju različitih područja kurikuluma, i 3) studenti učiteljskoga studija, budući učitelji, visoko su motivirani ulagati slobodno vrijeme u osobni profesionalni razvoj.

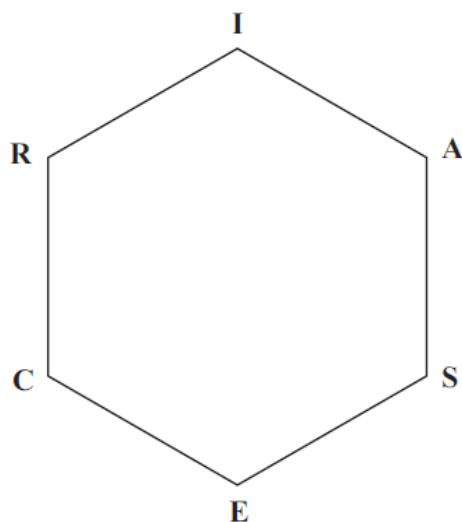
6.1. Skupni samoprocijenjeni vokacijski interesi studenata u skladu su sa upisanim učiteljskim studijem i budućim učiteljskim pozivom

Dio upitnika koji se odnosi na mjerenje kroz preferencije za konkretna zanimanja, Upitnik profesionalnih interesa ispitao je jesu li rezultati sudionika u testu u skladu s očekivanjima za učiteljsku profesiju. Analizom toga upitnika, koji se odnosi na dio za samoprocjenu profesionalnih interesa, može se vidjeti da je najpopularnija skupina zanimanja S skupina, koja se odnosi na društveni tip zanimanja, a to su: defektolozi, bračni savjetnici, medicinske sestre, odgajatelji predškolske djece, učitelji u osnovnim školama, psiholozi, socijalni radnici, dječji animatori. To su zanimanja koja uključuju rad s ljudima koji uključuje strpljivo slušanje i razumijevanje, poučavanje, savjetovanje i pomaganje u rješavanju problema. Stoga, možemo primijetiti da rezultatu jesu u skladu s očekivanjima.

Po popularnosti slijede A – umjetnički tip zanimanja koja podrazumijevaju nekakvu sklonost umjetničkom izražavanju u bilo kojoj formi (plesaći, glumci, kipari, glazbenici, snimatelji, pisci, montažeri slike i tona, slikari), te I – istraživački tip zanimanja (arheolozi, astronomi, inženjeri strojarstva, inženjeri kemije, enolozi, veterinari, znanstvenici istraživači, ekolozi). Ta zanimanja podrazumijevaju lakoću sustavnog i strpljivog prikupljanja informacija, otkrivanja i objašnjavanja nepoznatih pojava i oblikovanja novih teorija.

„Odnos među tipovima RIASEC interesa (a tako i među tipovima RIASEC radnih okolina) Holland je prikazao heksagonom (Holland, 1997) u kojem bliskost tipova reflektira njihovu međusobnu sličnost (slika 4.). Stoga heksagon upućuje na to kako su međusobno

sličniji realistički i istraživački profesionalni interesi nego što su slični realistički i umjetnički interesi, te da su realistički i umjetnički interesi međusobno sličniji no što su realistički i socijalni interesi.“ (Šverko, 2003: 137-138)

Slika 4. Hollandov heksagonalni model strukture profesionalnih interesa

Obzirom na istraživanje studenata FOOZOS-a, prema podacima iz tablice 1. RIASEC zanimanja najveću prosječnu ocjenu imaju zanimanja S tipa (3,98), zatim A (3,55) te I tip (3,55), dok R, E i C tipovi imaju prosječnu ocjenu oko 3,0. S obzirom na to da su sudionici budući učitelji, i trebali bi imati preferencu prema S, A i I tipovima, prema Hollandovoj teoriji, koju ovo istraživanje i potvrđuje.

Tablica 1. RIASEC zanimanja

	N	Najniža vrijednost	Najviše vrijednost	Aritmetička sredina (M)	Stadnardna devijacija (SD)	Cronbach alpha (α)
S	50	2,75	4,88	3,99	0,52	.60
A	50	2,00	4,88	3,55	0,64	.64
I	50	1,38	5,00	3,53	0,80	.80
R	50	1,38	5,00	3,37	0,84	.81
E	50	1,50	4,50	3,08	0,71	.74
C	50	1,13	4,63	2,94	0,73	.79

Analizom podataka iz tablice 2. Korelacija zanimanja zaključuje se da postoji pozitivna korelacija pri odabiru realističkih (R), istraživačkih (I) i konzervativnih (C) tipova zanimanja. Zanimljivo je primijetiti da socijalni (S) tip zanimanja pokazuju tek slabu pozitivnu korelaciju s ostalim tipovima, odnosno da studenti koji preferiraju S tipove zanimanja većinom isključivo preferiraju S tip zanimanja.

Tablica 2. Korelacija zanimanja

		R	I	A	S	E	C
R	Pearson Correlation	1	0,74**	0,37**	0,22	0,36*	0,75**
	Sig. (2-tailed)		0,0	0,007	0,12	0,01	0,00
	N		50	50	50	50	50
I	Pearson Correlation		1	0,55**	0,16	0,50**	0,67**
	Sig. (2-tailed)			0,000	0,27	0,00	0,00
	N			50	50	50	50
A	Pearson Correlation			1	0,05	0,23	0,44**
	Sig. (2-tailed)				0,76	0,11	0,002
	N				50	50	50
S	Pearson Correlation				1	0,37**	0,23
	Sig. (2-tailed)					0,009	0,10
	N					50	50
E	Pearson Correlation					1	0,70**
	Sig. (2-tailed)						0,00
	N						50
C	Pearson Correlation						1
	Sig. (2-tailed)						
	N						

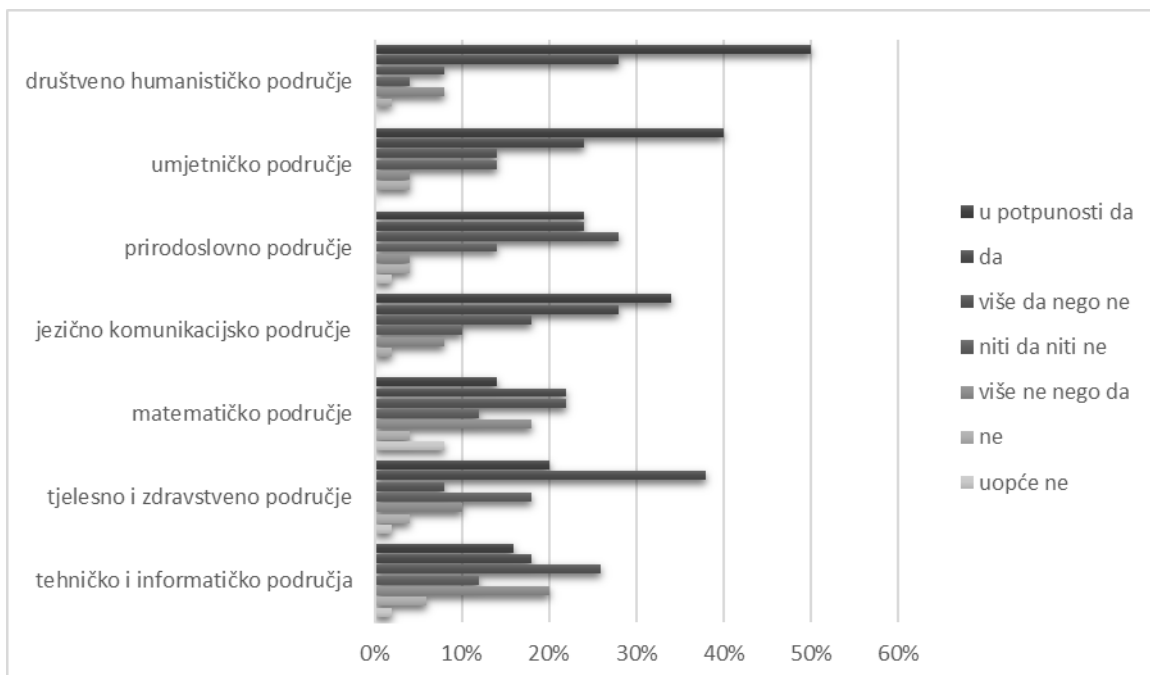
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

6.2. Budući se učitelji procjenjuju jednako kompetentnima za poučavanje i procjenjuju da u jednakoj mjeri uživaju u poučavanju različitih područja kurikuluma.

Prikaz procjene uživanja u poučavanju određenog područja kurikuluma vidljiv je na Slici 5. pri čemu broj 1 označava da studenti uopće ne uživaju u poučavanju određenog područja

kurikuluma, a broj 7 označava da studenti u potpunosti uživaju u poučavanju određenog područja kurikuluma.

Slika 5.: Prikaz procjena uživanja u poučavanju određenog područja kurikuluma

Najveći postotak studenata (50 %) u potpunosti uživa u poučavanju društveno humanističkog područja kurikuluma, dok njih samo 3 % ne uživa u poučavanju istog. Niti jedan student nije odgovorio da uopće ne uživa u poučavanju spomenutog područja.

Što se tiče umjetničkog područja, 40 % studenata u potpunosti uživa u poučavanju, 14 % studenata više uživa nego što ne uživa u poučavanju, a isti postotak niti uživa niti ne uživa u poučavanju istog. Nadalje, 5 % studenata više ne uživa nego što uživa u poučavanju umjetničkog područja. Isti broj studenata (5 %) ne uživa u poučavanju umjetničkog područja. Kao i kod društveno humanističkog područja, i u ovom pitanju nitko od studenata nije označio da uopće ne uživa u poučavanju umjetničkog područja.

Najveći udio studenata (28 %) više uživa, nego što ne uživa u poučavanju prirodoslovnog područja. Približno isti udio studenata (25 %) u potpunosti uživa ili uživa u poučavanju istog. Čak 3 % studenata uopće ne uživa u poučavanju ovog područja.

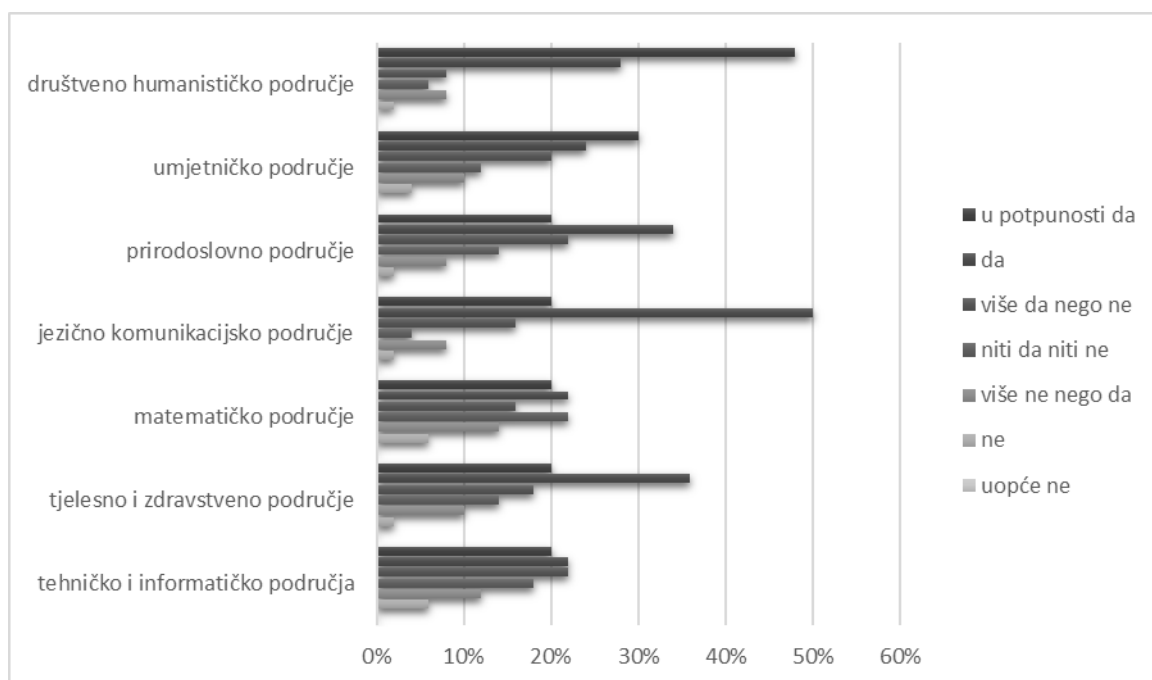
Čak 34 % studenata u potpunosti uživa u poučavanju jezično komunikacijskog područja, slijedi 28 % studenata koji uživaju u poučavanju, 2 % studenata ne uživa u poučavanju ovog područja, a niti jedan student nije označio da uopće ne uživa u poučavanju jezično komunikacijsko područja.

Kod matematičkog područja kurikuluma, najveći postotak studenata (44 %) uživa i više nego što ne uživa u poučavanju. 8 % studenata uopće ne uživa u poučavanju istog.

Najveći udio studenata (38 %) uživa u poučavanju tjelesno i zdravstvenog područja, njih 20 % u potpunosti uživa u poučavanju tog područja, a njih 16 % više ne uživa nego što uživa, ne uživa ili uopće ne uživa u poučavanju ovog područja.

Kod tehničkog i informatičkog područja 26 % studenata više uživa, nego što uživa u poučavanju ovog područja, njih 20 % više ne uživa, nego što uživa u poučavanju, a 2 % studenata uopće ne uživa u poučavanju ovog područja.

Procjena kompetentnosti u poučavanju određenog područja kurikuluma prikazana je na slici 6. pri čemu su studenti mogli izabrati između ponuđenih natuknica: "u potpunosti kompetentni poučavati" ; "da – kompetentni poučavati" ; "više da nego ne – kompetentni poučavati" ; "ni da ni ne – kompetentni poučavati" ; "više ne nego da – kompetentni poučavati" ; "ne – kompetentni poučavati" ; "uopće ne – kompetentni poučavati"

Slika 6: Procjena kompetentnosti u poučavanju određenog područja kurikuluma.

Čak 48 % studenata smatra se u potpunosti kompetentno poučavati društveno humanističko područje. Samo dva posto studenata ne smatra se kompetentno u poučavanju spomenutog područja.

Za poučavanje umjetničkog područja, 30 % studenata smatra se u potpunosti kompetentno, a 23 % studenata smatra se kompetentno. Njih 5 % se ne smatra kompetentno za poučavanje umjetničkog područja.

Najveći udio studenata (34 %) smatra se kompetentno za poučavanje prirodoslovnog područja. Njih 10 % smatra se više nekompetentno, nego kompetentno ili nekompetentno za poučavanje prirodoslovnog područja.

Čak 50 % studenata smatra da je kompetentno za poučavanje jezično komunikacijskog područja, dok njih 2 % smatra da nisu kompetentni za poučavanje istog.

Podjednak udio studenata smatra da su u potpunosti kompetentni (20 %), kompetentni (12 %) ili niti jesu niti nisu kompetentni (12 %) za poučavanje matematičkog područja. Njih 7 % smatra kako nisu kompetentni za poučavanje matematičkog područja.

Najveći udio studenata (37 %) smatra se kompetentno za poučavanje tjelesnog i zdravstvenog područja, u potpunosti se smatraju kompetentnima njih 20 %, više se osjećaju kompetentnima, nego ne kompetentnima 8 % studenata, a njih 2 % ne osjeća se kompetentno za poučavanje tjelesnog i zdravstvenog područja.

Što se tiče tehničkog i informatičkog područja, 42 % studenata osjeća se kompetentno ili više kompetentno nego nekompetentno za poučavanje ovog područja, a njih čak 8 % ne smatra se kompetentno.

Proučavanjem podataka iz tablice 3. Prikaz procjene uživanja u poučavanju određenog područja kurikuluma i tablice 4. Prikaz procjena kompetentnosti u poučavanju određenog područja kurikuluma može se primijetiti da su područja kurikuluma poredana istim redoslijedom po preferencijama, i po procjeni kompetentnosti, i po mjeri uživanja u poučavanju. Konkretno, područje kurikuluma u kojemu se studenti osjećaju najkompetentnije je društveno humanističko područje, a u njemu također i najviše uživaju u poučavanju. Područje u kojemu studenti najmanje uživaju u poučavanju te se u njemu osjećaju najmanje kompetentno jest tehničko i informatičko područje.

Tablica 3: Prikaz procjena uživanja u poučavanju određenog područja kurikuluma

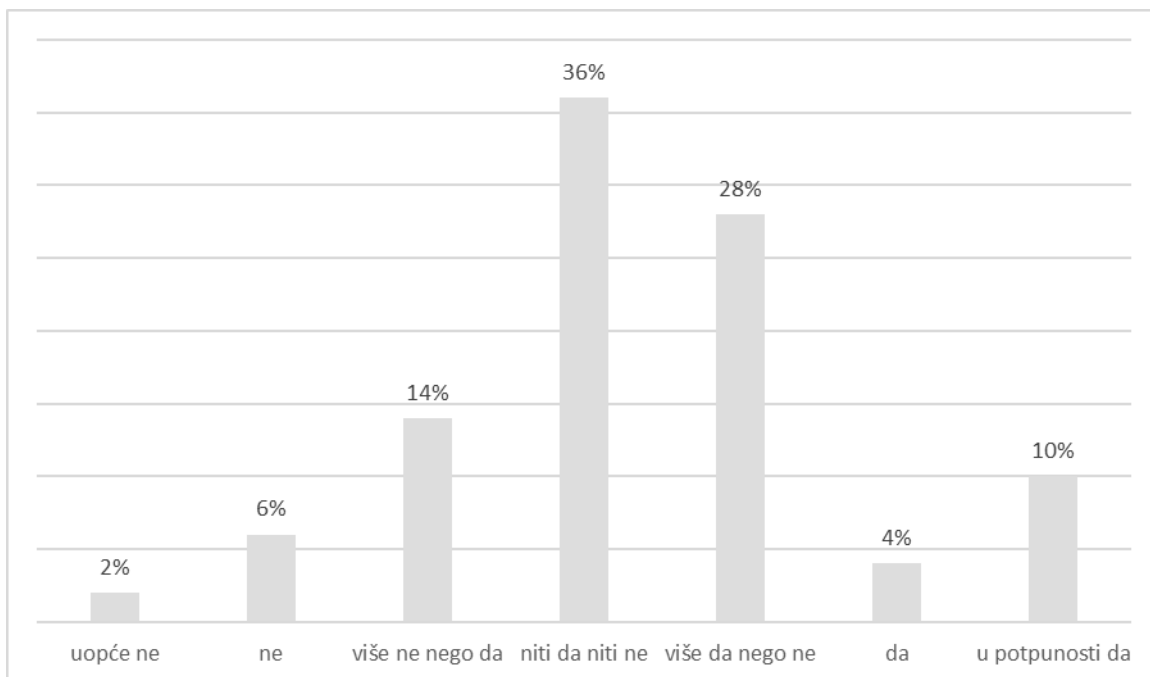
	N	Najmanja vrijednost	Najveća vrijednost	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
Društveno humanističko područje	50	2	7	6,02	1,35
Jezično komunikacijsko područje	50	2	7	5,70	1,43
Umjetničko Područje	50	2	7	5,64	1,37
Prirodoslovno Područje	50	1	7	5,30	1,46
Tjelesno zdravstveno Područje	50	1	7	5,20	1,56
Tehničko informatičko Područje	50	1	7	4,72	1,60
Matematičko Područje	50	1	7	4,58	1,77

Tablica 4: Procjena kompetentnosti u poučavanju određenog područja kurikuluma.

	N	Najmanja vrijednost	Najveća vrijednost	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
Društveno humanističko područje	50	2	7	5,96	1,37
Jezično komunikacijsko područje	50	2	7	5,64	1,21
Umjetničko Područje	50	2	7	5,40	1,48
Prirodoslovno Područje	50	2	7	5,38	1,29
Tjelesno zdravstveno Područje	50	2	7	5,36	1,34
Tehničko informatičko Područje	50	2	7	5,02	1,50
Matematičko Područje	50	2	7	4,94	1,54

6.3. Studenti učiteljskoga studija, budući učitelji, visoko su motivirani ulagati slobodno vrijeme u osobni profesionalni razvoj.

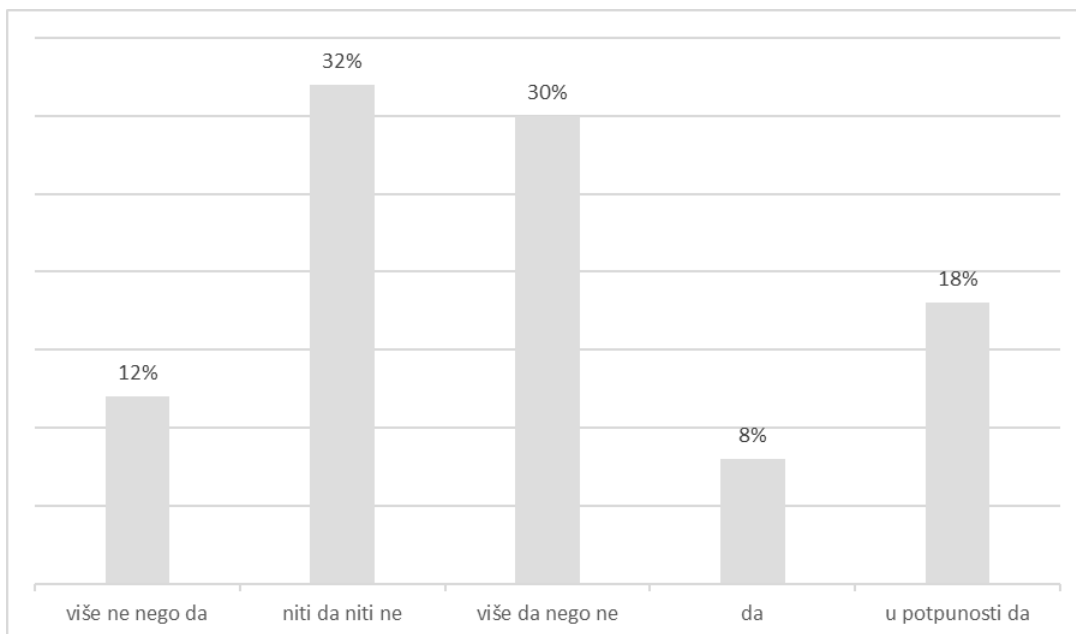
Odgovori na pitanje o korištenju slobodnog vremena za vlastito usavršavanje prikazano je na slici 7. gdje su studenti imali ponuđene tvrdnje: "u potpunosti se slažem" ; "da – slažem se"; "više da nego ne"; "niti da niti ne"; "više ne nego da"; "ne slažem se"; "uopće ne".

Slika 7: Korištenje slobodnog vremena za vlastito usavršavanje.

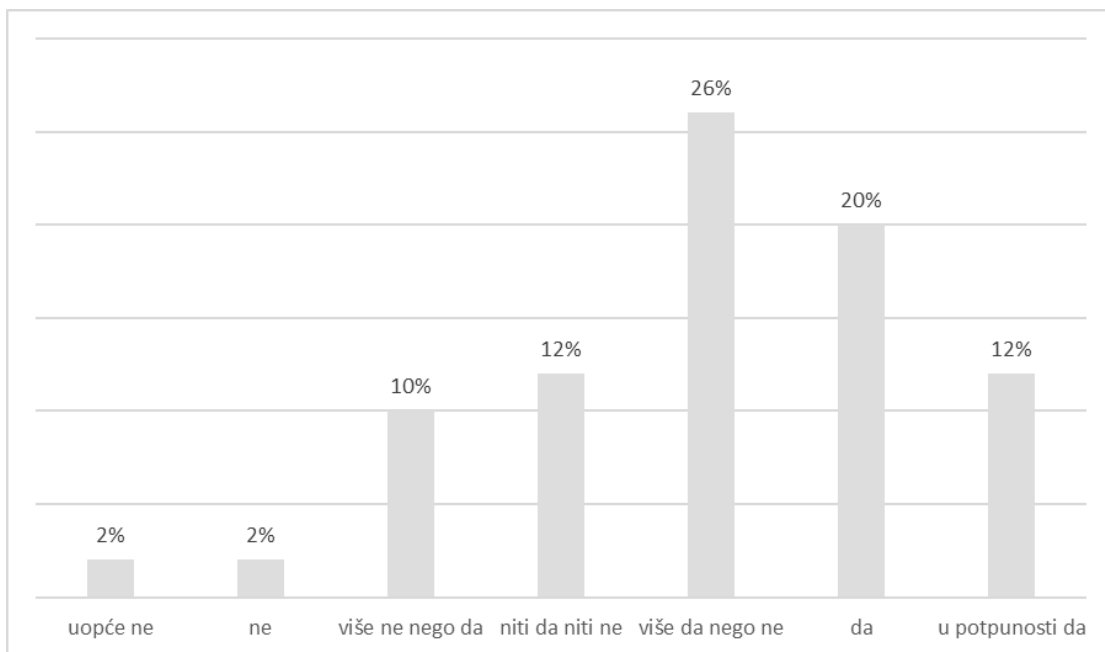
Najveći udio studenata (36 %) niti slaže niti se ne slaže s tvrdnjom da slobodno vrijeme koriste za vlastito usavršavanje, a njih 10 % u potpunosti se slaže sa zadanom tvrdnjom. Dodatno, 22 % studenata uopće ne koristi, ne koristi ili više ne koristi nego koristi slobodno vrijeme za usavršavanje.

Slika 8. prikazuje procjenu važnosti slobodnog vremena za napredovanje čitave osobnosti osobe pri čemu najveći udio studenata (32 %) niti smatra niti ne smatra slobodno vrijeme ključnim za napredovanje čitave osobnosti osobe. Njih 18 % u potpunosti smatra slobodno vrijeme ključnim za napredovanje čitave osobnosti osobe, a njih 12 % više ne smatra nego što smatra slobodno vrijeme ključnim za napredovanje čitave osobnosti osobe. Dodatno, 56 % studenata smatra, više da nego ne, ili u potpunosti da je slobodno vrijeme važno za napredovanje čitave osobnosti osobe.

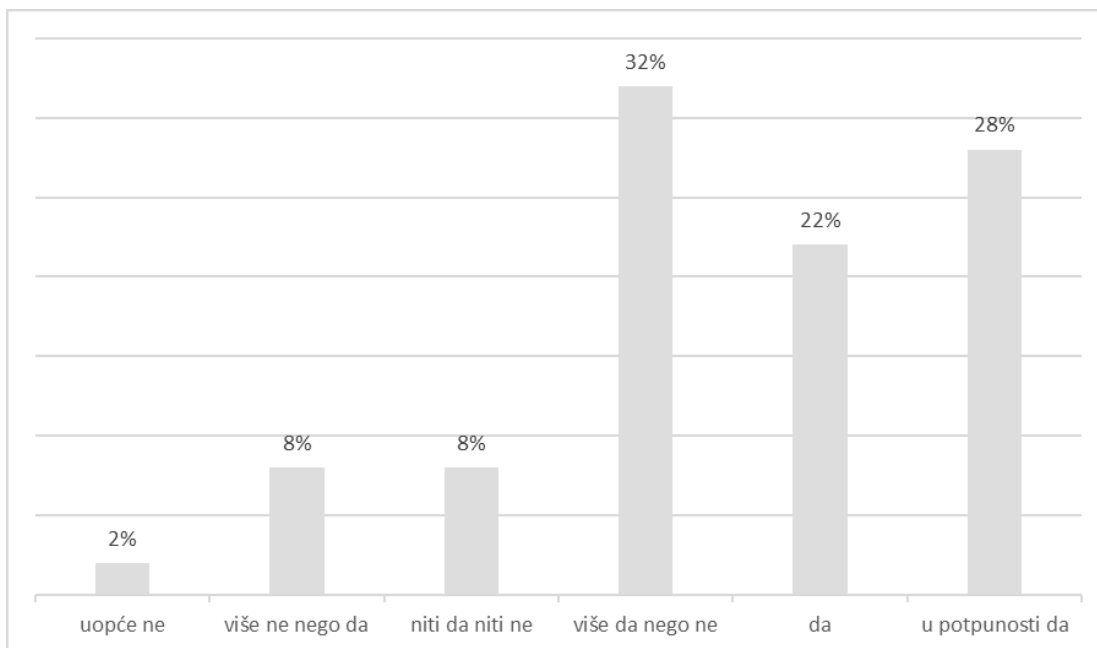
Slika 8: Procjena o važnosti slobodnog vremena za napredovanje čitave osobnosti osobe.

Procjene spremnosti budućih učitelja po pitanju vođenja izvannastavnih aktivnosti ukazuju na to da se 4 % studenata uopće ne smatra ili se ne smatra spremnim za vođenje izvannastavnih aktivnosti. Njih 46 % smatra se više spremnim, nego nespremnim za vođenje izvannastavnih aktivnosti ili spremih za vođenje izvannastavnih aktivnosti. U potpunosti spremnim se smatra samo 12 % studenata, kao što vidimo na slici 9.

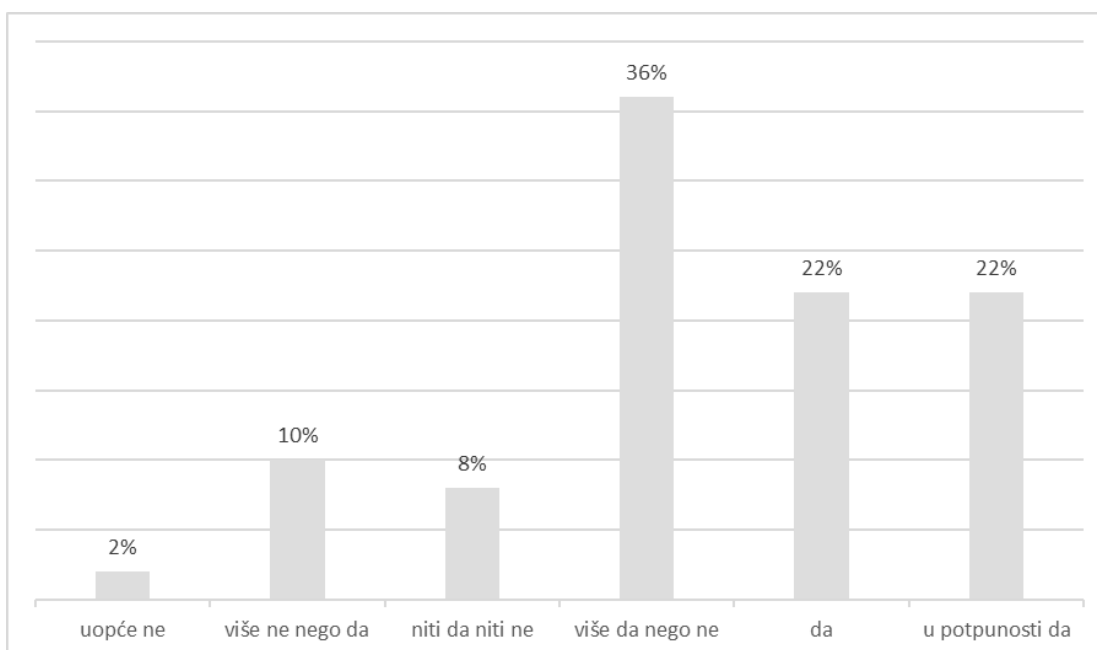

Slika 9: Spremnost budućih učitelja za vođenje izvannastavnih aktivnosti.

O spremnosti koliko su budućí učitelji spremni za izobrazbu o sadržajima koji zanimaju učenike može se vidjeti na slici 10., a pri čemu je najveći postotak studenata više spreman nego što nije spreman na dodatnu izobrazbu o sadržajima koje učenike zanimaju (32 %), 28 % ih se smatra u potpunosti spremno na dodatne izobrazbe, a njih 22 % smatra se spremnima za isto. Njih 2 % uopće se ne smatra spremno za dodatnu izobrazbu o sadržajima koje zanimaju učenike.

Slika 10: Spremnost budućih učitelja/ica za izobrazbu u sadržajima koji zanimaju učenike.

Slika 11: Procjene motiviranosti budućih učitelja/ica u slobodnome vremenu posvetiti se sadržajima koje žele ponuditi u izvannastavnim aktivnostima.

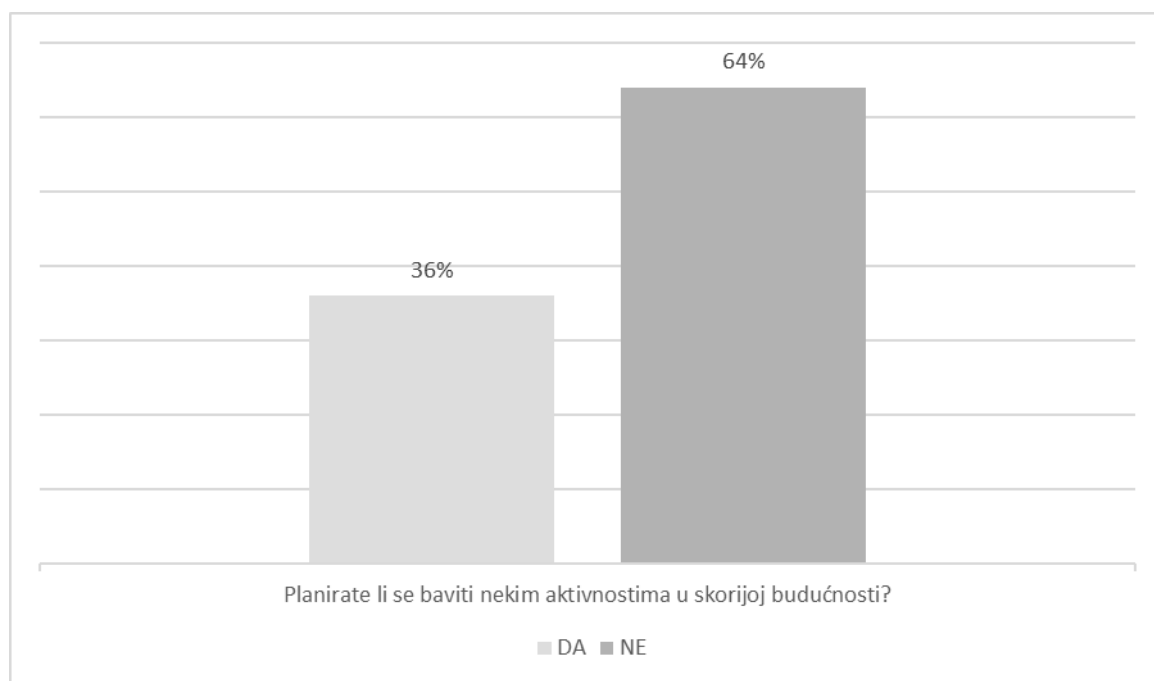
Procjene motiviranosti budućih učitelja da se u slobodnome vremenu posvete sadržajima koje žele ponuditi u izvannastavnim aktivnostima mogu se vidjeti na slici 11., a unutar čega najveći udio studenata (36 %) više je motivirano nego što nije posvetiti se

sadržajima u svome slobodnome vremenu koje žele ponuditi u izvannastavnim aktivnostima, a njih 2 % uopće nije motivirano.

Analizom podataka iz slike 7. i slike 8. može se zaključiti da vrlo mali broj studenata (10 %) koristi slobodno vrijeme za vlastito usavršavanje, a samo malo veći broj studenata (18 %) koristi slobodno vrijeme za napredovanje čitave osobnosti osobe. Taj podatak iščitava se kao indikator motiviranosti studenata za budući rad kao učitelja.

Analizom podataka iz slika 9., 10., i 11. može se zaključiti da postoji veći broj studenata koji su spremni uložiti svoje slobodno vrijeme kako bi učenicima ponudili izvannastavne aktivnosti (oko 58 %) ili izdvojiti svoje vrijeme za izobrazbu u sadržajima koji zanimaju učenike (oko 80 %) što je ipak veća nego broj studenata koji koriste slobodno vrijeme za vlastito usavršavanje i napredovanje.

Iz slike 12. može se iščitati čak 64 % studenata ne planira baviti nekom aktivnosti u budućnost.

Slika 12. bavljenje aktivnosti u budućnosti

Anketiranjem se došlo do podataka koje izvannastavne aktivnosti bi budući učitelji ponudili učenicima kako bi povećali šanse da se učenici odluče baviti određenim zanimanja. Najveći dio studenata, 24 %, odgovorio je da bi učenicima ponudio neki oblik dramske skupine, bilo u obliku glume ili u obliku lutkarstva. Najčešći odgovori poslije dramske skupine bili su: ekološka grupa, briga o životinjama (6 sudionika); volonterski rad (6 sudionika) (nekoliko osoba objasnilo je na koji način bi organizirali aktivnosti gdje bi napredniji učenici pomagali

vršnjacima u učenju, a nekoliko osoba je navelo i da bi organiziralo aktivnosti pomaganja starijim osobama); aktivnosti sa znanstvenim pokusima (kemija, fizika) (6 sudionika); dodatni sati glazbene kulture (sviranje) (5 sudionika), novinari (4 sudionika. Preostale ponuđene aktivnosti nuđene su od strane jednoga studenta, a radi opisa ovdje, uključuju aktivnosti poput posjete muzejima, debatni tim, povjesničari, likovne radionice, sportske aktivnosti, ples, proučavanje svemira, proučavanje aviona, aktivnosti sa znanstvenim pokusima.

Na pitanje kako bi u nastavu uključili interese učenika, studenti su najčešće odgovorili da bi razgovorom ili kratkim anketnim listićima s učenicima saznali što zanima njihove učenike, koji su im interesi i čime se bave u slobodno vrijeme. Nadalje, najčešće bi u redovnu nastavu pokušali uključiti interese učenika te ih obradili na neki način, ali i kroz radionice te izvanškolske aktivnosti. Pojedini studenti naveli su da bi kroz razgovor pokušali zajedno s učenicima osmisliti aktivnosti i teme kojima se žele baviti. Određeni broj studenata naveo je da nije siguran kako bi u nastavu uključili interese učenika te da nemaju dovoljno znanja o tome kako to učiniti. Neki studenti su ponudili sljedeće načine stvaranja uvida u interese učenika s ciljem osmišljavanja izvannastavnih aktivnosti: *Napravila bih popis njihovih interesa i onda i uvodila postepeno u nastavu zavisno od predmeta u koji se uklapaju. Dovoljno je i 10 minuta aktivnosti ako je to nešto što učenike zanima; Svaki bi dan učenici za DZ trebali nekako povezati gradivo s onime što ih zanima ili bismo ubacivali papiriće u kutijicu na koje bi učenici zapisali što ih zanima te bismo barem jednom tjedno obrađivali zadanu temu; Odvajanjem vremena u tjednu gdje jedan učenik odlučuje što će se raditi; Kroz zadatke ili radionice bih uključivala stvari kojima se bave u slobodno vrijeme ili koje ih zanimaju; Kroz razne aktivnosti koje uključuju njihove interese, projekte, radionice, dovođenje predavača iz područja interesa; Zajedničkim osmišljavanjem aktivnosti, ponudila bih im mogućnost izražavanja ideja koje bih uklopila u nastavu; Pokušala bih njihove interese povezati s dijelovima gradiva koje obrađujemo i poticati ih da sudjeluju u objašnjavanju tog gradiva; Kroz izvanškolske aktivnosti; Kroz projekte, grupni rad, istraživanja, terensku nastavu.*

7. RASPRAVA

Cilj je istraživanja bio ispitati izvanstudijske interese studenata Učiteljskog studija, tj. istražiti raspon izvanstudijskih interesa budućih učitelja i njihove implicirane posljedice na buduću učiteljsku praksu. Istraživanje je pokazalo da veliki broj sudionika smatra da je kompetentno i spremno uključiti se u vođenje izvannastavnih aktivnosti u svom budućem radu, no jedan broj sudionika (4 %) još uvijek smatra da nisu spremni u pogledu uključivanja u izvannastavne aktivnosti, međutim, radi se o sudionicima nižih godina studija koji nisu prošli cjeloviti kurikulum studija koji studiraju. Na pretpostavku da su skupni samoprocijenjeni vokacijski interesi studenata u skladu s upisanim učiteljskim studijem i budućim učiteljskim pozivom, može se odgovoriti pozitivno, jer skupni samoprocijenjeni vokacijski interesi jesu u skladu sa upisanim učiteljskim studijem i budućim učiteljskim pozivom, obzirom da su rezultati pokazali da su najpopularnija zanimanja upravo u grupaciji S, A, I, to jest, socijalni poslovi, umjetnički i istraživački. Na pretpostavku da se budući učitelji procjenjuju jednako kompetentnima za poučavanje i procjenjuju da u jednakoj mjeri uživaju u poučavanju različitih područja kurikuluma može se također odgovoriti dijelom na sljedeći način. Budući se učitelji vrlo slično, ali ipak različito ocjenjuju kompetentnima za poučavanje i uolikoj mjeri uživaju u poučavanju različitih područja kurikuluma. Studenti visoko uživaju u poučavanju društveno humanističkog područja, gdje se također osjećaju i najkompetentnije. Čak 48 % studenata osjeća se u potpunosti kompetentno poučavati društveno humanističko područje, a 50 % u potpunosti uživa u poučavanju tog područja.

Na pretpostavku da su studenti učiteljskog fakulteta, budući učitelji, visoko motivirani ulagati slobodno vrijeme u osobni razvoj, može se dvojako odgovoriti. Može se zaključiti da vrlo mali broj studenata (10 %) koristi slobodno vrijeme za vlastito usavršavanje, a samo malo veći broj studenata koristi slobodno vrijeme za napredovanje čitave osobnosti osobe (18 %).

Zaključuje se da postoji veći broj studenata koji su spremni uložiti svoje slobodno vrijeme kako bi učenicima ponudili izvannastavne aktivnosti (oko 58 %) ili izdvojiti svoje vrijeme za izobrazbu u sadržajima koji zanimaju učenike (oko 80 %) nego broj studenata koji koriste slobodno vrijeme za vlastito usavršavanje i napredovanje.

8. ZAKLJUČAK

Cilj je ovoga istraživanja bio ispitati izvanstudijske interese studenata Učiteljskog studija, tj. istražiti raspon izvanstudijskih interesa budućih učitelja i njihove implicirane posljedice na buduću učiteljsku praksu. Skupni samoprocijenjeni vokacijski interesi studenata u skladu su sa upisanim učiteljskim studijem i budućim učiteljskim pozivom. Budući se učitelji procjenjuju nejednako kompetentnima za poučavanje različitih kurikularnih područja, u čijem poučavanju također nejednako uživaju. Studenti učiteljskoga studija, budući učitelji, nisu visoko motivirani ulagati slobodno vrijeme u osobni profesionalni razvoj (10 %, 18 %), ali su visoko motivirani ulagati slobodno vrijeme u izobrazbu u sadržajima koji zanimaju učenike (58%, 80 %). Iznimno je veliki potencijal aktivnosti kojima se čovjek može baviti u slobodno vrijeme. Obzirom da je dokazano da postoji uzročno-posljedična veza između uspješnosti bavljenja nekom aktivnošću u ranoj mladosti, te izvrsnim rezultatima u odrasloj dobi, vrlo je važno da učitelji svojim učenicima usade kvalitetne navike. Važno je da ih pouče kako kvalitetno iskoristiti slobodno vrijeme te da im pomognu naći neku aktivnost u kojoj su dobri.

Kao što je navedeno u Nacionalnom planu i programu, *Izvannastavne aktivnosti su najdjelotvorniji način sprječavanja društveno neprihvatljivoga ponašanja, a iznimno su poticajne za samoaktualizaciju učenika i samostalno – istraživačko učenje.*⁷

Naravno, što je veći raspon sadržaja aktivnosti na koje učitelji primarnoga obrazovanja mogu uputiti učenike koje poučavaju, to je za očekivati da će valjanije odgovoriti na različitosti u interesima samih učenika (npr., ne samo aktivnosti iz društveno-humanističkoga područja, tjelesnih aktivnosti, već i drugih). Kako bi se aktivnosti doista pravilno odabirale i kako bi bile u funkciji čovjekova zdravog razvoja, potrebno je osigurati niz objektivnih i subjektivnih okolnosti. Jasno je da će učitelji koji se i sami bave nekom izvannastavnom aktivnošću motivirati učenike da se i oni bave nečime, a još češće, poučit će ih baš toj aktivnosti kojom se i sami bave. Kao kreatori odgojno–obrazovnoga rada, učitelji imaju mogućnosti poticati i angažirati učenike na samoaktualizaciju u i izvan redovite nastave kroz niz aktivnosti.

⁷ Nacionalni plan i program za osnovnu školu

9. POPIS LITERATURE

1. Arbunić A, (2004). Roditelji i slobodno vrijeme djece, *Pedagoška istraživanja*, 1(2), 221–230.
2. Bertić, D., Rajić, V. i Šiljković, Ž. (2007). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. *Odgojne znanosti*, 9(2), 133–145.
3. Juričić, M., (2006). Učenikovo opterećenje nastavom i razredno-nastavno ozračje. *Odgojne znanosti*, 8(2), 329–346.
4. Jurčić, M. (2012). *Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja*. Zagreb: RECEDO d.o.o.
5. Livazović, G. (2018). *Uvod u pedagogiju slobodnog vremena*. Osijek, Zagreb: Filozofski fakultet, Hrvatska sveučilišna naklada.
6. Farkaš, H. (2014). Slobodno vrijeme kao resurs u postindustrijskome društvu. *Amalgam*, 6-7(6–7), 37–56.
7. Martinčević, J. (2010). Provođenje slobodnog vremena i uključenost učenika u izvannastavne aktivnosti unutar škole. *Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja* 56(24), 19–34.
8. Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH. 2011. Pribavljeno 23.9. 2019.
http://mzos.hr/datoteke/Nacionalni_okvirni_kurikulum.pdf
9. Nacionalni plan i program za osnovnu školu. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH. 2006. Pribavljeno 23.9.2019.
10. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. *Narodne novine* 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18. Pribavljeno 23.9.2019.
<https://www.zakon.hr/z/317/Zakon-o-odgoju-i-obrazovanju-u-osnovnoj-i-srednjoj-skoli>
11. Mlinarević, V., Miliša, Z. i Proroković, A. (2007). Slobodno vrijeme mladih u procesima modernizacije – usporedba slavonskih gradova i Zadra. *Pedagoška istraživanja* 4(1), 81–97.
12. Mlinarević, V., Brust Nemet, M. (2012). *Izvannastavne aktivnosti u školskome kurikulumu*. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Učiteljski fakultet u Osijeku.
13. Pastuović, N. (2008). Cjeloživotno učenje i promjene u školovanju. *Odgojne znanosti*, 10 (2/2008), 253–267.

14. Polić, R. (2003). Odgoj i dokolica. *Metodički ogledi: časopis za filozofiju odgoja* 10(2), 25–37.
15. Previšić, V. (2000). Slobodno vrijeme između pedagogijske teorije i prakse. *Napredak*, 141(4/2000), 403–410.
16. Radeka, I. (2007). Uloga nastavnika u cjeloživotnom obrazovanju, *Pedagogijska istraživanja*, 4(2), 283–291.
17. Šiljković, Ž., Rajić, V., Bertić, D. (2007). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. *Odgojne znanosti*, 9(2), 133–145.
18. Šverko, I. (2003). Profesionalni interesi: određenje, dominantni pogledi i nove tendencije. *Suvremena psihologija*, 6(1), 129–149.
19. Šverko, I., i Babarović, T. (2014). Pictorial assessment of interests: Development and evaluation of Pictorial and Descriptive Interest Inventory. *Journal of Vocational Behaviour*, 84(3), 356–366.
20. Šverko, I., i Babarović, T. (2016). Integrating personality and career adaptability into vocational interest space. *Journal of Vocational Behaviour*, 94, 89–103. doi:10.1016/j.jvb.2016.02.017
21. Šverko, I., (2003), Profesionalni interesi: određenje, dominantni pogled i nove tendencije, *Suvremena psihologija* 6, 1, 129–149
22. Vrkić Dimić, J. (2013). Kompetencije učenika i nastavnika za 21. stoljeće. *Acta ladertina*, 10(1/2013), 49–60.
23. Vidulin-Orbanić, S. (2008). Fenomen slobodnog vremena u postmodernom društvu. *Metodički obzori* 3(2), 19–33.
24. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva (1989). *Pedagoška enciklopedija* 2. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

10. PRILOZI

10.1. Anketni upitnik za studente

Opis istraživanja

Opis istraživanja

Cilj je rada ispitati raspon i sadržaj izvanstudijskih interesa budućih učitelja primarnog obrazovanja i njihove implikacije za odgoj i obrazovanje učenika.

Rizici i prekid sudjelovanja

Slobodni ste prekinuti sudjelovanje u istraživanju u bilo koje vrijeme i zbog bilo kojeg razloga. Ako se osjećate neugodno odgovoriti na neko pitanje, na njega ne morate odgovoriti.

Povjerljivost

Podaci prikupljeni ovim istraživanjem nisu osjetljive ili povjerljive naravi. Vaše je sudjelovanje u ovom istraživanju dobrovoljno, a podaci su anonimni.

Sažetak suglasnosti

Razumijem raspon, ciljeve i svrhu ovog projekta, postupke koji slijede i očekivano trajanje mog sudjelovanja.

Razumijem povjerljivost svih podataka i zapisa povezanih s mojim sudjelovanjem u ovom istraživanju.

Razumijem da je moje sudjelovanje u ovom istraživanju u potpunosti dobrovoljno te da moje odbijanje sudjelovanja u istom neće rezultirati predrasudama, sankcijama ili gubitkom koristi na koje bih inače imao pravo.

Razumijem da mogu odustati od istraživanja u bilo koje vrijeme.

Razumijem da ako imam ikakvih pitanja u vezi istraživanja, imam pravo kontaktirati studenticu Josipu Grgurić na mail: jgrguric@foozos.hr i prodiskutirati sva pitanja koja imam u povjerenju.

Potvrđujem da sam pažljivo pročitao i razumijem svrhu ovog istraživačkog projekta.

Ovaj opis istraživanja ostaje meni. Potpisanu izjavu suglasnosti predajem istraživačima.

Srdačno Vam se zahvaljujem,

Josipa Grgurić, studentica 5. godine Učiteljskog studija na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku

IZJAVA SUGLASNOSTI

o sudjelovanju u istraživanju o izvanstudijskim interesima budućih učitelja primarnog obrazovanja i njihove implikacije za odgoj i obrazovanje učenika

Ja (ime i prezime) _____,

(zaokružite)

- a) Suglasan sam sudjelovati u ovom istraživanju
- b) Nisam suglasan sudjelovati u ovom istraživanju

Želim biti obaviješten o rezultatima istraživanja

DA NE

Ako DA, kako (opišite): _____

U Osijeku _____

(potpis sudionika)

RASPON I POSLJEDICE IZVANSTUDIJSKIH INTERESA BUDUĆIH UČITELJA

ISTRAŽIVANJE U SVRHU IZRADE DIPLOMSKOGA RADA

I. OPĆI PODACI

Na sljedeća pitanja Vas molim da odgovorite zaokruživanjem jednog odgovora ili dopunjavanjem odgovora na ponudenu crtu.

1. Spol:
 - a. žensko
 - b. muško
2. Dob: _____ godina
3. Modul unutar studija: _____
4. Koji ste srednjoškolski program završili?
 - a) trogodišnji stručni program, s četverogodišnjim ekvivalentom
 - b) četverogodišnji strukovni program
 - c) četverogodišnji gimnazijski program
 - d) nešto drugo (navedite što); _____
5. Kakvoga ste prosječnoga dosadašnjega ukupnoga studijskog uspjeha, iskazano prosjekom ocjena u indeksu na dvije decimale: _____

II. PROCJENA KOMPETENTNOSTI⁸, MOTIVIRANOSTI I STAVOVA

1. Sukladno ponuđenim područjima kurikulumu, zaokružite brojku koja predstavlja u kojoj se mjeri osjećate kompetentno poučavati te koliko uživate u poučavanju toga područja kurikulumu pri čemu broj 1 znači da se za poučavanje toga područja kurikulumu *uopće ne osjećate kompetentno*, a broj 7 znači da se za poučavanje toga područja kurikulumu *u potpunosti osjećate kompetentno*.

	PODRUČJA KURIKULUMA	uopće ne	u potpunosti						
1.	tehničko i informatičko područje	osjećam se kompetentno	1	2	3	4	5	6	7
		uživam u poučavanju	1	2	3	4	5	6	7
2.	tjelesno i zdravstveno područje	osjećam se kompetentno	1	2	3	4	5	6	7
		uživam u poučavanju	1	2	3	4	5	6	7
3.	matematičko područje	osjećam se kompetentno	1	2	3	4	5	6	7
		uživam u poučavanju	1	2	3	4	5	6	7
4.	jezično komunikacijsko područje	osjećam se kompetentno	1	2	3	4	5	6	7
		uživam u poučavanju	1	2	3	4	5	6	7
5.	prirodoslovno područje	osjećam se kompetentno	1	2	3	4	5	6	7
		uživam u poučavanju	1	2	3	4	5	6	7

⁸**Kompetencije** predstavljaju dinamičnu kombinaciju kognitivnih i metakognitivnih vještina, znanja i razumijevanja, međuljudskih, intelektualnih i praktičnih vještina te etičkih vrijednosti. Razvoj tih kompetencija cilj je svakoga obrazovnog programa. Kompetencije se razvijaju u svim programskim jedinicama i utvrđuju u različitim stupnjevima programa. Neke su kompetencije područno specifične (svojstvene određenoj disciplini), dok su druge generičke (zajedničke svim programima). Uobičajeno je da se razvoj kompetencija odvija ciklički i na integriran način tijekom cijelog programa. [Izvor s World Wide Web-a: zadnja posjeta 5.6.2019., dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/pojmovnik/78-kompetencije>]

6.	umjetničko područje	osjećam se kompetentno						
		1	2	3	4	5	6	7
		uživam u poučavanju						
		1	2	3	4	5	6	7
7.	društveno humanističko područje	osjećam se kompetentno						
		1	2	3	4	5	6	7
		uživam u poučavanju						
		1	2	3	4	5	6	7

2. Na sljedeća pitanja odgovorite zaokruživanjem brojke koja predstavlja mjeru Vašeg slaganja s određenom tvrdnjom pri čemu broj 1 znači da se *uopće se ne slažete*, a broj 7 da se *u potpunosti slažete* sa navedenom tvrdnjom.

	TVRDNJE	uopće ne da u potpunosti						
1.	Slobodno vrijeme koristim za vlastito usavršavanje.	1	2	3	4	5	6	7
2.	Slobodno vrijeme smatram ključnim za napredovanje čitave osobnosti osobe.	1	2	3	4	5	6	7
3.	Spreman/a sam učenicima ponuditi izvannastavne aktivnosti.	1	2	3	4	5	6	7
4.	Spreman/a sam izdvojiti svoje vrijeme za izobrazbu u sadržajima koji zanimaju učenike.	1	2	3	4	5	6	7
5.	Motiviran/a sam svoje slobodno vrijeme posvetiti sadržajima koje bih ponudio/la učenicima u izvannastavnim aktivnostima.	1	2	3	4	5	6	7

III. PROFESIONALNI INTERESI

1. Koje izvannastavne aktivnosti biste ponudili učenicima kako biste povećali šanse da se Vaši učenici bave upravo onim zanimanjima koje ste istaknuli u prethodnom odgovoru?
2. Kako biste u nastavu uključili interese učenika?

3. Planirate li se baviti nekim aktivnostima uskoro? NE DA

Ako je Vaš odgovor da, navedite te aktivnosti.